

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ἐν Κων]πόλει Γρ. 30
 ἐν ταῖς ἐπαρχίαις » 40
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Φρ. 10

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ
 ΡΙΦΑΑΤ ΧΑΝ ΑΡ. 15
 ΜΟΥΜΚΑΝΕ - ΓΑΛΑΤΑ

Τὰ χειρόγραφα
 δὲν ἐπιστρέφονται

Ἐκαστον φύλλον Γρ 1.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΤΗΣ Δ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΟΤΑΝ ΘΑ ΕΥΠΗΝΗΣΟΥΜΕ ΜΙΑ ΜΕΡΑ

Ἀπὸ ἑνα ἀνέκδοτο καὶ ἀνεπεξέργαστο δράμα μου δημοσιεύω σήμερα στὰ «Χρονικά» μιὰ σκηνή. Γιὰ νὰ ἐνοηθῇ ὁμως καλῆτερα εἶναι ἀνάγκη νὰ κάμω μιὰ περιλήψη μικρῆ τῆς ὑπόθεσης.

Ὁ Δῆμος κ' ἡ Νανὼ ἀγαπιούνταν καὶ μὲ κάποιες δυσκολίες παντρεύονται. Ἐκαναν ἕνα πολὺ εὐτυχημένο ἀντρόγυνο. Ἦρθε ὁμως καιρὸς καὶ ὁ Δῆμος πῆγε στὸν πόλεμο, πὸν ἡ πατρίδα του κίνησε ἐναντίο σ'ἕνα γειτονικὸ βασίλειο. Μιὰ ὀβίδα ἔσπασε κοντὰ του καὶ τοῦ κατάστρεψε τὸ πρόσωπο καὶ τὸ ἕνα πόδι. Σὰ γύρισε στὸ σπίτι του δὲν εἶταν πιά ὁ ἴδιος. Γίνηκε πιὸ ταπεινὸς καὶ ἐνοιωθε τὸν ἑαυτὸ του πὸς δὲν μποροῦσε νὰ ἐπιβληθῇ. Ἡ Νανὼ ἐξακολουθοῦσε νὰ τὸν ἀγαπᾷ, ἀλλὰ δὲν μποροῦσε νὰ νοιώσῃ πὸς ἡ ἀγάπη της εἶτανε μόνο ἀγάπη πρὸς τὴν εὐγενικὴ ψυχὴ του. Ὅταν τῶνοιασε ἀγαποῦσε τὸν Ἄλκη. Ἐνα πολὺ καλὸ νέο, πὸν ἀγαποῦσε τὴ γαλήνη καὶ τὴν ὀμορφιά καὶ πὸν δὲν ἐνοοῦσε νὰ κάμῃ κακὸ σὲ κανένα. Τὸν ἀγάπησε ἡ Νανὼ, ἀλλὰ δὲν ἐννοοῦσε οὔτε νὰ τοῦ τὸ πῆ, οὔτε νὰ παραδοθῇ σ' αὐτόν. Ἀπ' ἐναντίας μιὰ μέρα βρέθηκε στὴ σκληρῆ ἀνάγκη νὰ τόνε διώξῃ. Ἡ πάλῃ ὁμως πὸν γινότανε στὴν ψυχὴ τῆς Νανῶς εἶτανε τρομερῆ. Καὶ περνοῦσε νύχτες κακές. Στὴν παρακάτω σκηνὴ ἡ Νανὼ εἶναι μόνῃ. Κάθεται στὴν πολυθρόνα. Ἀκκουμπᾷ τὸ κεφάλι στὸ χέρι της. Συλλογίζεται. Κάπου-κάπου χασμουριέται. Ἐξαφνα ἐπάνω στὴ συλλογὴ της τῆς πιάνουν κάτι κλάματα νευρικά. Ὑστερα σιωπῆ. Ἀκκουμπᾷ τὸ κεφάλι της στὸ ἔρεισμα τῆς πολυθρόνας. Τώρα φαίνεται σὰ νὰ μὴ συλλογίζεται τίποτα, ὕστερα λέει σὰ νὰ παραμιλῇ.

Νανὼ.—Δὲν τὸ θέλησα ἐγὼ.... ἔτσι μόνῃ του ἦρθε καὶ μοῦ ταράζει τὴν ψυχὴ.... Ἄχ! ἄς γινόταν πέτρα ἡ καρδιά μου νὰ μὴν ἐννοιωθα τίποτα.... Ἄς ἔφευγε αὐτὸ τὸ βάρος ἀπὸ πάνω μου.... [Μικρὴ σιγή]. Καὶ ὁμως γιὰ νὰ φύγῃ.... [Τὸ πρόσωπό της παίρ-

νει γελαστὸ ἔφος]. Δὲ θέλω νὰ φύγῃ.... Μὲ κάνει τόσο εὐτυχημένη μερικὲς στιγμὲς.... Σὰ μ'ἔχει παρμένο ὀλόκληρο τὸ νοῦ, τὴν καρδιά, τὸ εἶναι μου, νοιώθω νὰ κυλιέμαι σὲ μιὰ ἀντισμένη εὐτυχία... σὲ μιὰ μαγικὴ γαλήνη...μὰ ἔρχονται ὄρες πάλι.... (Πάλι σιγή). .....Τὰ λόγια του, τὰ τελευταῖά του λόγια, παντοῦ μὲ κυνηγοῦν, παντοῦ μὲ ἀκολουθοῦν καὶ γιομίζουν τὴν καρδιά μου μὲ ἡδονή, πὸν ποτέ μου δὲν τήνε γνώρισα..... Τὰ τελευταῖά του τὰ λόγια....(Μὲ μικρὴ χειρονομία). Πικράθηκε ;..... Ἐγὼ δὲν τὸν ἔδιωξα....δὲν ἤθελα νὰ τόνε διώξω....τὸ καθήκον, ἡ τιμὴ μου...ὦ! ἡ τιμὴ μου....δὲν τήνε λογαριάζω τὴν τιμὴ μου.... Τ' εἶναι ἡ τιμὴ μου!.....(Σὰ νὰ ἀποτείνεται σὲ κάποιον).

Πικράθηκε ἡ ψυχὴ σου ;... Ἐνοιωσες τὴν πληγὴ βαθιὰ στὰ στήθια.... Ἡ πληγὴ σου αὐτὴ πόσες ἄλλες μοῦ δίνει ἐμένα, πιὸ μεγάλες, πιὸ βαθιές.... (Σιγή. Ἀγγαλιάζει ἡδονικὰ τὴν πολυθρόνα). Ἐσὺ εἶσους ἐκεῖνο πὸν ζητοῦσα.... ἄφησε νὰ πιῶ τὴ δροσιὰ τῶν χειλιῶν σου.... ἄφησε νὰ ξεδιψάσω, νὰ βρῶ ἐκεῖ ὅτι ζητῶ, ὅτι θέλω....Πονῶ.... Εἶναι βαρὺ κανεὶς νὰ βρῆσκειται στοῦ Ταντάλου τὴ θέση.... (Σιγή. Προσηλώλῳναι ἀφηρημένα τὰ μάτια της στὴν δροσὴ. Ἐξαφνα ἀπὸ τὸ ἀνοικτὸ παράθυρο μπαίνει μιὰ χρυσὴ πεταλούδα καὶ πετᾷ). Μιὰ πεταλούδα...ἔχει ἄραγε βάσανα κ' ἡ πεταλούδα ;... Σὰν ἀγαπήσῃ ὑπάρχει κάτι, πὸν δὲν τὴν ἀφίνει ν' ἀπολάβῃ τὴν ἀγάπη της ;...Λὲ μοῦ λὲς ἕνα λογάκι πεταλιδίτσα μου, χρυσὴ μου πεταλιδίτσα.... (Σηκώνεται καὶ προσπαθεῖ νὰ πιάσῃ τὴν πεταλούδα, πὸν ξεφεύγει ἀπ' ἐδῶ κ' ἀπ' ἐκεῖ). Μὴ φοβάσαι, χρυσὴ μου πεταλούδα... θὰ σὲ χαϊδέσω στὰ χέρια μου, εἶναι τρυφερὰ καὶ πονετικά τὰ χέρια μου... δὲν κάνουν κακὸ, δὲν μποροῦνε νὰ κάνουν κακὸ . . . . (Στέκεται καὶ κοιτᾷ με προσοχὴ τὴν πεταλούδα. πὸν πετώντας ἀπ' ἐδῶ κ' ἀπ' ἐκεῖ πηγαίνει καὶ κάθεται σὲ μιὰ ἀνθοδέσμη μὲ νεοκομμένα λουλούδια). Χρυσὴ μου πεταλούδα. τί εὐτυχημένη πὸν εἶσαι... Τρέχεις, τρέχεις στὸν ἀέρα ἐλεύθερη καὶ σὰν πεινάσῃς πᾶς σ' ἕνα λουλούδι σ' ὅποιον λουλούδι ἔσὺ

θέλεις και τσιμπᾶς και παίρνεις τὸ χυμὸ του... Κανείς δὲν ἔρχεται νὰ σοῦ πῆ τίποτα, νὰ σοῦ παραπονεθῆ... Τὸ χρέος σου εἶναι ν' ἀπολαβαίνῃς τὸ λουλούδι ποῦ θέλεις, ποῦ ποθεῖς.... (Μὲ δριμύ). "Ἀχ πεταλουδίτσα μου, γλυκεῖά μου πεταλουδίτσα!..... (Στέκεται στὴν δριμυτικὴ στάση ποῦ πῆρε, ὕστερα τῆς πιάνουν κλάμματα νευρικά. Ξανακάθεται στὴν ἴδια πολυθρόνα). Κασιά, πεταλούδα, τὸν κόσμον τὸν ἔχεις μόνο γιὰ σένα!... (Πάλε σιγή). Κ' ἐκεῖνος δὲ βλέπει ἐρημωμένο τὸν ἀγρό του... Μὰ τὸν πονῶ!... τὸν πονῶ!... "Ὅσο ἐγὼ κατεβαίνω στὴν συνειδήσή μου, τόσο ἐκεῖνος ὑψώνεται... μεγαλώνει και γίνεται "Ὀλύμπιος Θεός... Δὲν πρέπει, δὲν πρέπει... "Ὁχι, ποτὲ δὲ θὰ ταράξω τὴ γαλήνη τῆς ψυχῆς του, ποῦ εἶναι πιὸ λευκὴ, πιὸ ἀγνή ἀπὸ τὴν ψυχὴ τῆς "Εστιάδας... (Βυθίζεται σὲ λογισμούς. Σὲ λίγο μπαίνει ἀπὸ μιὰ παινὴ πόρτα ὁ "Ἄλκης, δειλὸς κ' ἀναποφάσιτος. "Ἡ Νανὼ κατὰ πρόῃτον δὲν τὸν παρατήρησε. Γίνεται μικρὸς θόρουβος) Πεταλουδίτσα, πετᾶς πάλε;..... (Κοιτάζει τὸν "Ἄλκη. Σηκώνεται ἀπότομα). "Ἡρθατε πάλε;.. Δὲ σᾶς εἶπα πὼς ἡ παρουσία σας μὲ κάνει κακό;

"Ἄλκης.—(Δειλά). Κυρία.

Νανὼ. (Μὲ θυμὸ). Δὲν αἰστάνεστε τὸ λοιπὸν πὼς φέρνετε ἐδῶ μέσα τὴ συμφορὰ;

"Ἄλκης. (Μὲ πίκρα). Τὸ αἰστάνουμαι... ἄλλ' εἶναι ἡ τελευταία φορὰ ποῦ μὲ βλέπετε... θὰ πάρω ἀκέραια τὴ συμφορὰ μαζί μου. (Τυραγμένος). "Ἡρτα... κ' ἐγὼ δὲν ξέρω γιατί ἦρτα... κάτι μ' ἔφερε ἐδῶ, κάτι ἀνίκητο... Μ' ἔφερε στὴ φωτιά... παντοῦ εἶναι φωτιά... Μοιάζω σὰν τὴν πεταλούδα ποῦ ἀναφέρατε πρῖν... δὲν ἔχω θέληση και γυρνῶ τριγύρω στὴ φωτιά... γυρνῶ, γυρνῶ και δὲν μπορῶ νὰ μὴ γυρνῶ...

Νανὼ.—(Μὲ προσπάθεια) "Ἐπρεπε νὰ φανῆτε γενναῖοι!

"Ἄλκης.— "Αποφάσισα νὰ πάω στὴν ἐπαρχία μου, ποῦ τὰ λουλούδια της εἶναι μαραμμένα, ποῦ δὲν εἶναι πιὰ πράσινα, ποῦ ὁ οὐρανὸς της δὲν εἶναι πιὰ γαλάζιος, ποῦ εἶναι τάφος, χωρὶς νᾶχη τοῦ τάφου τὴ μαύρη γαλήνη...

Νανὼ.—(Ποῦ ὄσο τὸν ἀκούει συγκινῆται.) Σωπάστε!

"Ἄλκης.— Δυὸ λόγια μόνο θὰ πῶ... δὲν μπορῶ νὰ μὴν τὰ πῶ... Καὶ ἤθελα και δὲν ἤθελα πρῖν ἐκτελέσω τὴν ἀπόφασή μου, νᾶρθω γιὰ τελευταία φορὰ ἐδῶ... Προσπάθησα νὰ μὴν ἔρω... τὸ εἶχα ἀποφασίσει, ναί, μὰ δὲν ξέρω πὼς βρέθηκα κοντά σας... Κανείς δὲ μ' ἐμπόδισε τοῦλάχιστο... ("Ἡ Νανὼ τὸν κοιτάζει μὲ μεγαλήτερη συγκίνηση). Γίνηκα ἐρείπιο και μιὰ ὑπέροχη δύναμη μὲ ὠδήγησε... (Ζωηρά) Μὰ θέλω ἡ ἀγνή σας ψυχὴ νὰ γνωρίσῃ μιὰ μεγάλη ἀλήθεια... Δὲ σκέφτηκα ποτὲ νὰ ταράξω τὴ ζωὴ σας...

δὲ σκέφτηκα ποτὲ νὰ φέρω τὴ συμφορὰ στὸ ἀγιοαὐτὸ σπίτι... Τίποτα δὲ ζήτησα, τίποτα... Στὴν ψυχὴ μου μπήκε ἕνας κακὸς πόθος, ἕνας ἀνόσιος πόθος χωρὶς νὰ τὸ θέλω... θὰ σβύσῃ μιὰ μέρα μαζί μὲ τὸ κορμί μου... Δὲν ξέρω νὰ πῶ τί σκέφτομαι, δὲν εἶναι πιὰ γαλήνη μέσα μου... "Ὑστερα ἀπὸ μιὰ ὥρα θὰ ἔχετε τὰ πάντα ξεχασμένα... Θὰ βρίσκουμαι μακριά, πολὺ μακριά ἀπὸ τὸ σπίτι αὐτό... ("Ἡ Νανὼ κάθεται στὴν πολυθρόνα σὰν ἀποκαμωμένη). "Ἐκεῖ, ἐκεῖ στὴ μοναξιά τῆς ἐρημικῆς ἐπαρχίας μου, ὁ πόνος μόνο ἔμένα θὰ πληγώνῃ κ' ἐγὼ θὰ κλαίγω τὸν πόνο... (Κάθεται κλαίοντας στὴν πολυθρόνα).

Νανὼ.—(Συντριμμένη ἀπὸ τὴ συγκίνηση. Σηκώνεται ἀπότομα). Μὴν κάθεστε ἐκεῖ... σηκωθείτε... εἶναι τὸ κάθισμα τοῦ ἀντρός μου... καθήστε ἐδῶ, σ' αὐτὴν τὴν καρέπλα...

"Ἄλκης.—(Σπαρακτικά). Μοῦ μεγαλώνετε τὸν πόνο.

Νανὼ.—(Ξεχνιέται). "Ἄς μεγαλώσῃ... ἡ ἀγάπη δὲν εἶναι κακὸς πόνος... ("Ἐπιτιμῶ). "Ἄλλὰ φταῖτε, φταῖτε...

"Ἄλκης.— Φταίω... δὲ φταίω ἐγὼ γιὰ ὅτι γίνεται μέσα μου... ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀγρὸς ποῦ ὁ κακὸς γεωργὸς χώνει ἀλύπητα τὸ ἄροτρό του στὰ σπλάχνα του και τὸν ὀργώνει...

Νανὼ.—("Ἀδύνατα). Σωπάστε!.. (Κοιτάζει δεξιά κ' ἀριστερά. "Υποχωρητικά). "Ἐσεῖς μόνο τὸν ἑαυτὸ σας σκέφτεστε!... ("Ἀλλάζει ἀμέσως ὕψος, λίγο ἀπότομα). "Ἄλλὰ πηγαίνετε, πηγαίνετε... "Ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι βαρεῖα... βλέπουν τὰ ἀντικείμενα ποῦ μᾶς τριγυρνοῦνε... μᾶς βλέπει κ' ἡ ψυχὴ μου... ("Ἡ πεταλούδα σηκώνεται ἀπὸ τὴν ἀνθοδέσμη και πετώντας φεύγει ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο. "Ἡ Νανὼ τὴν παρακολουθεῖ μὲ τὸ μάτι και λέγει μὲ πόνο). "ὦ! ἡ πεταλουδίτσα πὼς πετᾷ, πὼς τρέχει, τρέχει στὸν ἀέρα ἐλεύθερη...

"Ἄλκης.—(Τολμᾷ και τὴν ἀτενίζει κατὰ πρόσωπο. Τὴν πλησιάζει λίγο και' ὀλίγο. Μὲ πιὸ θάρρος). Φεύγω, ἐσεῖς θὰ ζήσετε εὐτυχημένη ἐδῶ... ὅλα τρυγύρο σας γελοῦνε... πάντα μιὰ ἀγαπημένη πεταλούδα θὰ περνᾷ ἀπὸ τὰ μάτια σας... "Ὅλα τὰ ἀγαπᾶτε μὲ τὴν ἴδια δύναμη... ἐνῶ ἐγὼ ὅλα τὰ πονῶ και... Κυρία, σᾶς ἀφίνω... εἶναι οἱ τελευταῖες στιγμὲς, οἱ στιγμὲς αὐτές, ποῦ ἀτενίζω τὴ φυσιογνωμία σας, ὕστερα ἀπὸ αὐτὲς τίς στιγμὲς θὰ εἶστε τὸ ὄνειρο ποῦ θὰ ταράξῃ τὴ ζωὴ μου...

Νανὼ.—(Τοῦ πιάνει ἀπότομα τὸ χέρι). Μὴ μιλᾶτε ἔτσι... Πηγαίνετε, πηγαίνετε... (Μικρὴ σιγή. Μὲ κάποιον μέθυσ). "Ὁ νοῦς μου... ἡ ψυχὴ μου θὰ σᾶς ἀκολουθήσῃ ἐκεῖ μακριά στὴν ἐπαρχία... (Πλησιάζει ὁ ἕνας τὸν ἄλλο ἀκόμη περισσότερο. Πολὺ ἀδύνατα). Ναί, πηγαίνετε...

(Σιγᾶ-σιγᾶ πλησιάζουν τὰ πρόσωπά τους ἀσυναίσθητα μὲ μεθυστικὴ περιπάθεια. "Ἀξαφρα ὅμως ἐκεῖ ποῦ ἡ Νανὼ εἶχε ξεχαστῆ και παρασύρονταν ἀπὸ τὸ πάθος της, συνέρχεται, τινάζεται ἀπότομα δυὸ βήματα πρὸς τὰ ὀπίσω, τῆς πιάνει δυνατὸ ἀναφυλλητὸ και φεύγει).

"Ἀχ. Γεωργιάδης

ΠΩΣ ΓΕΝΝΩΝΤΑΙ ΤΑ ΔΟΓΜΑΤΑ

Μελέτη φιλοσοφικὴ
(Συνέχεια ἀπὸ τὸν 80 ἀριθμὸ.)

Στὴν ποσότητα λοιπὸν τῶν προτάσεων, ἐπάνω στὶς ὁποῖες στηρίζεται ἡ ἰδεολογικὴ δοξασία και ποῦ γεννᾷ αὐτὴ ἡ ἴδια πρὸς ἱκανοποίηση της, ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀληθειῶν, ἐναντιώνεται μιὰ ποσότητα ὅλως διόλου ἀντίθετη προτάσεων, χτισμένων ἐπάνω στὰ δεδομένα τῆς παρατήρησης και ἀναλόγως τῶν λογικῶν ἀναγκῶν τοῦ πνεύματος, ἀφαιρῶντας κάθε ἀποψη τῆς αἰσθαντικότητος. "Ἀπὸ διαφόρους δρόμους καταλήγουν ὅλες στὴν ἀπόδειξη πὼς ἡ σύγκρουση εἶναι ὁ νόμος και ἡ συνθήκη τῆς ὑπαρξης.

"Ἡ πρώτη ἀπὸ τίς προτάσεις αὐτὲς ἔχει σχέση μὲ τὴν ἀνθρώπινη ἀνάγκη, τῆς ὁποίας διακηρύττει ὅτι δὲν εἶναι καθόλου ὁ ἀπόλυτος κανόνας, και διὰ τὴν ὁποῖαν διαπιστώνει ὅτι εἶναι ἐπιδεχτικὴ νὰ διαπλατυνθῆ ἐπ' ἀόριστον, νὰ αὐξήσῃ, χωρὶς ὅρους, τίς ἀπαιτήσεις της, ἐπειδὴ ἡ ἐπιθυμία ὑψώνεται πάντα ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἀνάγκη, ἡ ὁποία ἱκανοποιεῖται πάντα γιὰ νὰ δημιουργήσῃ νέες ὁρέξεις και νὰ δώσῃ στὴ ζωὴ κακούργιους σκοπούς. "Ἄν δὲν εἶταν ἔτσι δὲν θὰ ὑπῆρχε πολιτισμὸς, ἡ ἀνθρωπότητα θὰ ἔμνε πάντα στὸ πιὸ χαμηλὸ σημεῖο της, ἂν ὑποθέσωμε πὼς ἡ πολύπλοκη και ἀνώτερη κατάσταση τῆς ζωῆς, ὅπως εἶναι σήμερα, μποροῦσε νὰ προκύψῃ ἀπὸ ἕνα κόσμον δίχως ἀποθυμίες. "Ἄλλ' ὁ ἀκαθόριστος και ἔλαστικός αὐτὸς χαρακτήρας τῆς ἀνάγκης ταυτοχρόνως μὲ τὴν ὑπόθεση τοῦ δυνατοῦ μᾶς ζωῆς, ποῦ ἀνεβαίνει, ὑποθέτει και τὴν σύγκρουση μεταξὺ τῶν διαφόρων μορφῶν και τῶν διαφόρων βαθμῶν τῆς ἀνάγκης.

"Ἄν ἡ ἀντίθεση τῶν ἐπιθυμιῶν κἀνῆ τὴν ζωὴ, ποῦ ἀνεβαίνει, αὐτὸ ἀποτελεῖ ἕνα γεγονός διαφοράς, ποῦ γεννᾷ τὴν καθαρὰ και τὴν ἀπλή ζωὴ, τὸ γεγονός τῆς ὑπαρξης in abstracto. Λογικῶς ἡ ἀπόλυτη ταυτότητα δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ κατανοηθῆ: Καὶ μόνῃ ἡ ἀντίληψη, ποῦ δοκιμάζει κανεὶς νὰ σχηματίσῃ γιὰ τὴν ταυτότητα, σπᾶνει και ἀρνεῖται τὴν ἔννοιά της, γιατί βάζει ἔξω ἀπὸ τὴν ταυτότητα τὴ συνείδηση, ποῦ ἀποτολμᾷ νὰ τὴν ὑποθέσῃ. "Ἡ ταυτότητα εἶναι μιὰ ἀπὸ τίς ἀρνητικὲς ἐκεῖνες ἔννοιες, ποῦ δαπανοῦμε σημαντικὰ στὸν πρακτικὸ λόγο και οἱ ὁποῖες δὲν πρέπει ἐν τούτοις νὰ ξεχάσουμε πὼς

εἶναι γραμματικοὶ κομπασμοί, ποῦ δὲν ἔχουν πρακτικὴ ἀξία παρὰ μόνον ὑπὸ ἕνα περιορισμὸ τῆς ἀπόλυτης φαινομενικότητος, ὑπὸ τὴν ὁποία παράγοντα και ποῦ πρέπει νὰ ξεύρουμε πὼς δὲν πραγματοποιοῦνται συγκεκριμένα, παρὰ μόνο μὲ τὴν σύγκριση μὲ ἄλλους ὄρους, δηλ. μέσα στὸν κόσμον τῆς σχέσεως ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ κόσμος τῆς διαφοράς. "Ἡ ταυτότητα λοιπὸν δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ποτὲ παρὰ ἕνα σχε δ ὀ ν. "Υποθέτει πάντα πὼς ἔγινε μιὰ προγενέστερη ἀφαίρεση μᾶς πραγματικῆς διαφοράς. Δὲν ὑπάρχει ταυτότητα, πρέπει νὰ τὸ ποῦμε, παρὰ μετὰ ἔξω πραγμάτων, ποῦ διαφέρουν. Γιατί τίποτε δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ κατανοηθῆ ἔξω ἀπὸ τὴν διαφορὰν, τέτοια εἶναι ἡ ἀκρογωνιαία πρόταση κάθε ὀρθολογικοῦ ἐμπειρισμοῦ ἐν ἀντιθέσει πρὸς κάθε ἀφηρημένο δόγμα τῆς ταυτότητας.

"Ἄλλὰ τὸ νὰ ἀναγνωρίσουμε τὴν διαφορὰ ὡς οὐσιώδη στὴ ζωὴ, εἶναι σὰν νὰ ἀναγνωρίσουμε σιωπηλὰ ὡς ὄρον τῆς ζωῆς τὴν ἀνισότητα, τὴν ἀδικία, τὴν σύγκρουση ὑπὸ ὅλας τὰς μορφὰς και "στὴν τελευταία της μορφῆ, τὸν πόλεμον. Καὶ δὲν πρέπει νὰ κἀνῃ κανεὶς μὲ τὰ χεῖλη μιὰ τέτοια ὁμολογία. Πρέπει νὰ ἐξετάσῃ κανεὶς τὴν πραγματικὴ ἀγνάτια και νὰ καλοδεχθῆ τοὺς ὄρους, ποῦ τὴν καθορίζουν ἢ πρέπει νὰ καταρασθῆ τοὺς ὄρους αὐτοὺς και, θεωρῶντας τὴν ἰσότητα, τὴν δικαιοσύνην και τὴν ἀπόλυτη ἔνωσιν ὡς τὰ μόνα νόμιμα ἀντικείμενα τῆς ἐπιθυμίας, πρέπει νὰ καταταχθῆ στὴν κατηγορία τῶν θρησκευτικῶν πνευμάτων, τῶν ὁποῖων οἱ μόνον λογικοὶ ἀντιπρόσωποι εἶναι οἱ ἀπαισιόδοχοι (πεσιμισταί) ποῦ, μᾶζι μὲ τὸν Σοπενάουερ και τοὺς "Ἰνδούς, ἀναγνωρίζουν τὸν ἀδιάλαχτον χαρακτήρα τοῦ ἰδεώδους τῶν μὲ τὴ ζωὴ, προτιμοῦν ὅμως τὸ ἰδεῶδες τῶν ἀπὸ τὴν πραγματικὴν, λέγουν ὄχι, στὴ ζωὴ, ἐπιθυμοῦν τὴν ἐκμηδένιση της.

Εἶναι ἰδεῶδες νυχτερίδας, τὸ ἰδεῶδες, ποῦ συνίσταται στὸ νὰ κηρυχθῆ κανεὶς ταυτοχρόνως θεομὸς λάτρης τῆς ζωῆς και φανατικὸς ζηλωτὴς τῆς δικαιοσύνης. Πρέπει νὰ διαλέξῃ κανεὶς, και ἂν κηρυχθῆ μὲ πάθος ἐραστὴς τῆς ζωῆς, πρέπει νὰ τὴν ἀγαπᾷ τέτοια ὅπως εἶναι μὲ "ὅλες τίς σκληρότητες της, τίς προδοσιᾶς της, τὴν μοθηρία της και τὸν βαθὺν ἀμοραλισμὸν της (ἀνηθικισμὸν) πρέπει νὰ τὴν ἀγαπᾷ κανεὶς ὅπως ἀγαπᾷ, μὲ τὴν ποιὸν πλατύτερη ἔννοια τοῦ πάθους, ὄχι ὅμως διὰ λόγους, ὄχι διὰ ποιότητας, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐντελῶς ἀνορθολογιστικὸ αὐτὸ ἐλατήριο, ποῦ μέσ' σ' αὐτὸ ὑπάρχει ὅλο τὸ μυστικὸ κάθε γενέσεως τοῦ πραγματικοῦ, νὰ ἀγαπᾷ δηλ. κανεὶς τὴν ζωὴ γιατί εἶναι. Τὸ νὰ παραδεχθοῦμε λοιπὸν τὴ ζωὴ, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ νὰ παραδεχθοῦμε τὴν ἀδικία, θέλοντας και μὴ. Εἶναι σὰν νὰ συγκατατιθέμεθα στὸ νὰ μὴ ἔλθῃ ποτὲ ἡ βα-

σιλεία της δικαιοσύνης: non adveniat regnum tuum, γιατί η δικαιοσύνη είναι η αντίθεση της ζωής, είναι σαν να παραδεχθῆ κανείς τὸν κοινωνικό δαρβινισμό και νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀληθινὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἡρακλείτου: πόλεμος πατήρ πάντων.

Μιά τελευταία πρόταση, ἢ, μέσα στὸν ἀνταγωνισμό της μετὰ τὰ ἐπιχειρήματα της ἰδεολογικῆς δοξασίας, μιὰ τελευταία ἀντιπρόταση διατυπώνεται ἔτσι: ἡ πραγματικότητα εἶναι προγενέστερη ἀπὸ κάθε ποιότητα, τὰ πράγματα δὲν εἶναι καλὰ ἢ κακά, γιατί ὑπάρχει ἓνα καλὸ κ' ἓνα κακό, ἀλλὰ γιατί ἐπέτυχαν νὰ πραγματοποιηθοῦν με περισσότερη ἢ ὀλιγότερη παγκοσμιότητα καὶ ἔνταση. Ἡ ποιότητα εἶναι ἓνας βαθμὸς πραγματοποίησης μεταξύ τῶν συγκρούσεων τῆς σχέσεως, γιατί ἡ τελευταία αὐτὴ λογικὴ λεωφόρος καταλήγει, ὅπως οἱ ἄλλες, στὴν ἴδια ἀποψη τῆς συγκρούσεως μεταξύ τῶν πραγμάτων. δηλ., στὴν ἠθικὴ κυριότητα, μεταξύ τῶν ἀτομικῶν δραστηριοτήτων, πού εἶναι ἀχόρταστες στὸ νὰ θριαμβεύουν καὶ νὰ παγκοσμιοποιῶν τοὺς τρόπους τῆς αἰσθαντικότητας, πού τις ἐμψυχώνει, ἀχόρταστες νὰ δημιουργοῦν τὸ καλὸ καὶ τὸ κακό.

Ὁ κ. Νόβικωφ, ἀναπτύσσοντας τὴν κριτικὴ τοῦ κοινωνικοῦ Δαρβινισμοῦ του, υπερασπίζει τὴν ἀρχὴ τῆς ὑποχωρήσεως τοῦ ἀνθρώπου σὲ ἐλατῆρια αἰσθημάτων. Δὲν εἶναι, λέγει, προσωπικὰ κλίσεις, ὑπάρχουσαι ἢ μὴ, πού με ὀδηγοῦν στὴν υπεράσπιση τῆς θέσεως τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς φιλειρηνικότητας, τῆς παγκόσμιας ἔνωσης. Μόνον ἓνα ἐπιστημονικὸ ἐνδιαφέρον με παροτρύνει στὴν υπεράσπιση αὐτῆ καὶ μόνον ὑπὸ τὴν ἔποψη τῆς ἀληθείας τὸ κάνω. Ὑποστηρίζοντας μιὰ ἐνάντια θέση, πρέπει νὰ κάμω παρόμοιες δηλώσεις, ὅχι με σκοπὸ νὰ καταστήσω τὴν προσωπικότητά μου συμπαιγνική, ἀλλὰ ἀπὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴ θέση, πού υπερασπίζω καὶ γιὰ νὰ καθορίσω ἀκριβῶς τὴν σημασία της, τὴν φορὰ της καὶ τὴ νόμιμη χρῆση της, πού ἐπιτρέπεται νὰ κάνη κανεὶς.

Πρέπει, γιατί ἡ ζωὴ εἶναι ἔτσι, θεμελιωμένη ἐπάνω στὴ διαφορά, νὰ συνεπάγεται τὴν σύγκρουση καὶ τὸν πόλεμο, πρέπει, γιατί εἶναι ἔτσι καὶ γιατί ἀναγνωρίζουμε πὼς εἶναι τέτοια ἡ ζωὴ, πρέπει νὰ πάροουμε πόζα ψευτοπαλλήκαρου, νὰ ἔχουμε στριμμένο τὸ μουστάκι ἐπάνω, νὰ κρατοῦμε τὴν ράβδο μας με ἔνα τέτοιο τρόπο σὰν νὰ κρατούσαμε ξίφος, πρέπει νὰ τεντώσουμε τὸ κορμί μας καὶ νὰ πάροουμε προκλητικὴ στάση, πρέπει νὰ γένουμε κτηνώδεις ἢ μυστικιστικοὶ ἀπολογηταὶ τῆς βίας; καὶ γιατί ὁ κοινωνικὸς Δαρβινισμὸς εἶναι ἓνα γεγονός πού ἐπιβάλλεται, πρέπει νὰ ἐγγράφουμε μέσα στὸν κώδικα τοῦ ἐλευθερόφρονος πνεύματος, τοῦ πνεύματος, πού εἶναι ἀπελευθερωμένο ἀπὸ τὴν τυραννία τῆς πρόληψης καὶ

τῆς ἠθικῆς, πρέπει, λέγω, νὰ ἐγγράφουμε μέσα στὸν κώδικα αὐτό, τὴν ἐγωϊστικὴ ἀγριότητα, τὴν ἀπληστία, τὴν τραχύτητα;

Ὁχι, τὸ γεγονός τῆς διαφορότητας, πού ἀντιτάχθηκε, ὡς οὐσιώδες στὴν ὑπαρξή, κατὰ τῆς ὁμολογίας τῆς παγκόσμιας ταυτότητας, ἐπάνω στὴν ὁποία στηρίζεται ἡ ἰδεολογικὴ δοξασία, ἡ ἀρχὴ αὐτὴ δὲν ὑπονοεῖ τόσον παράξενες ἀπαιτήσεις. Ἐνῶ ἡ ἰδεολογικὴ ἀρχὴ ὑπαγορεύει ἓνα δογματισμὸ, πού δὲν λογαριάζει γιὰ καλὸ, ἐν ὀνόματι τῆς Ἰδέας, παρὰ μιὰ μόνο στάση, ὁ Ἐμπειρισμὸς, ἐν ὀνόματι τοῦ γεγονότος τῆς διαφορότητας, ἀφήνει ἐλευθερία παραγωγῆς σὲ ὅλες τις στάσεις. Ἀνάμεσα στὶς διαφορὲς τροπολογίες, ὅλες ἐξίσου σχετικὲς μετὰ τις διαφορὲς αἰσθαντικότητες, ἀνάμεσα στὶς διαφορὲς αὐτὲς τροπολογίες, ὅπου ἐκφράζονται ὅλες οἱ ἀποχωρήσεις, ὅλες οἱ ἀντιθέσεις τῆς διαφορᾶς, κανένα κριτήριο, βγαλμένο ἀπὸ τὸν ἐμπειρισμὸ, δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἀποδώσῃ κανεὶς στὴ μὲν τὴν ὑπεροχὴ ἐπὶ τῶν δέ, κανένα κριτήριο, ἐξὸν ἂν εἶναι αὐτὸ τὸ γεγονός, μέσον τοῦ ὁποίου αὐτὴ ἡ ἐκείνη ἢ τροπολογία ὑπερισχέει ἀπὸ ὅλες τις ἄλλες, ἓνα θετικὸ γεγονός ἐπικράτησης.

Ἐκεῖνο πού χτυποῦμε στὴν ἰδεολογικὴ δοξασία, δὲν εἶναι ἀπολύτως, στὸ ὅλο της καὶ στὰ μέρη της, οἱ τάσεις, πού ἐκδηλώνονται μέσα της, ἀλλὰ ἡ θεωρητικὴ παραπομπὴ πού ἰσχυρίζεται ὅτι δικαιολογεῖ τις τάσεις αὐτὲς μετὰ τὸν δογματισμὸ τῆς Ἰδέας καὶ ἡ ὁποία, δικαιολογώντας τις, παραγνωρίζει τοὺς ὄρους τῆς δυνατῆς ὑπαρξῆς. Ἐκεῖνο πού μᾶς κάνει νὰ χτυποῦμε τὴν ἰδεολογικὴ δοξασία εἶναι τὸ ἑτεροβαρὲς αὐτὸ ἰδεώδες πού προτείνει αὐτὴ στὴν ἠθικὴ δραστηριότητα καὶ πού ἡ πραγματοποίησή του θὰ ἰσοδυναμοῦσε μετὰ τὴν κατάργηση κάθε ὑπαρξῆς, διὰ τῆς ἐξαλείψεως τῆς διαφορᾶς.

Ἄλλ' ὅταν θέτουμε τοὺς ὄρους τῆς ζωῆς μέσα στὴ διαφορά, μέσα σ' ἓνα γεγονός τῆς διαφορᾶς, πού δὲν εἶναι ποτε δυνατόν νὰ μεταβληθῆ εἰς ταυτότητα, ὑπάρχει θέση, μέσα στὸ ἀτελείωτο αὐτὸ ἔδαφος τῆς διαφορᾶς, γιὰ τις τάσεις καὶ γιὰ τὴν κατάσταση τῆς αἰσθαντικότητας, πού, ἐκφράζονται συχνὰ ὡς γεγονότα μέσα στὴν ἰδεολογικὴ δοξασία. Ὁχι μόνον ὑπάρχει μέσα στὸ ἔδαφος τῆς διαφορᾶς θέση γιὰ τις τάσεις αὐτὲς, ἀλλὰ, μέσα στὴν ἀντίληψη αὐτὴ τῆς ὑπαρξῆς, πού εἶναι ἡ ἀντίληψη τῆς σχέσεως μέσα στὴ διαφορά, παίζουν ἓνα ἀπαραίτητο ρόλο. Δὲν μπορούμε ἐδῶ παρὰ νὰ ἀνατρέξουμε στὴ θεωρία τοῦ πραγματικοῦ, ὅπως διευτώθη στὸν **Μποβαρισμό**, στὴ θεωρία τοῦ πραγματικοῦ ὑπὸ οἰανδήποτε ἀποψη καὶ ἂν ἐκδηλώνεται, ὡς εἰς μίαν διαιτησίαν δύο ἀνταγωνιζομένων καταστάσεων, τῆς αὐτῆς δυνάμεως, δύο καταστάσεων, πού ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ καταργηθῆ ἢ μιὰ ἀπ' αὐτὲς πρὸς ζημίαν τῆς ἄλλης, γιατί

ἡ ὑπαρξὴ τῆς μιᾶς εἶναι ὄρος τῆς ὑπάρξεως τῆς ἄλλης, καθὼς καὶ ἡ ταυτόχρονη ὑπαρξὴ καὶ τῶν δύο εἶναι ὄρος τῆς ὑπάρξεως μιᾶς οἰασδήποτε πραγματικότητας, πού γεννᾶ καὶ διατηρεῖ ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ ἰδεολογικὴ δοξασία παύει ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι φιλοσοφικὴ θεωρία καὶ παίρνει μορφή σύγχρονης θρησκευτικῆς δοξασίας, ἐξ αἰτίας μόνον καὶ μόνον τοῦ ἑτεροβαροῦς χαρακτήρος της καὶ τῆς ἐξαλείψεως, πού πραγματοποιεῖ εἰς τὰ ὄρια μιᾶς τῶν δύο ἀνταγωνιζομένων αὐτῶν καταστάσεων. Πρὶν ἀπὸ κάθε διαφορότητα, ἢ ὕστερα ἀπὸ τὴν κατάργηση κάθε διαφορᾶς, δηλ. μέσα στὴν ἀπόλυτη ταυτότητα τῶν ἰδεολόγων, εἶναι ἀδύνατο νὰ κατανοήσῃ κανεὶς μεταξύ τῶν πραγμάτων, πού δὲν ὑπάρχουν ἀκόμη ἢ πού δὲν ὑπάρχουν πιά, καμιά ἔλξη ἢ καμιά ὁμοιότητα. Τὸ ἐναντίο, εὐθὺς ἅμα ἐπέμβῃ ἡ δημιουργικὴ ἀρχὴ τοῦ φαινομένου τῆς διαφορότητας μέσα στὸ ἔδαφος τῆς σχέσεως, καταληπτῆς πιά, ὑπάρχει θέση γιὰ δυνάμεις ἑλκτικές, γιὰ ἀπόπειρες προσεγγίσεως καὶ ἐνώσεως μεταξύ τῶν πραγμάτων, πού ὑπάρχουν τώρα, πού τώρα εἶναι πιά ἔξωρα καὶ ἀντιλεκτικά. Τώρα, πού εἶναι χωρισμένα καὶ διαφέρουν μεταξύ τῶν, ὑπάρχει θέση γιὰ ὁμοιότητες, μετὰ τρόπο, πού ἡ ὁμοιότητα φανερώνεται σὰν μιὰ περίπτωση διαφορᾶς καὶ τὴν ἀπαιτεῖ, ὅχι νὰ τὴν ἀποκλείσῃ, ὡς ὄρον της. Τώρα εἶναι δυνατόν νὰ γίνουν μεταξύ ξεχωριστῶν πραγμάτων συνασπισμοὶ καὶ ἡ ζωὴ μας παρουσιάζεται τέτοια, ὅπως εἶναι καὶ ὅπως μᾶς τὴν δείχνει ἡ συγκεκριμένη πραγματικότητα, δηλ. ὡς ἓνα παιχνίδι ἀλληλοδιαδοχικῶν συνασπισμῶν καὶ διασπάσεων, πού δὲν ἔχει ἔκβαση, ὡς ἓνα πᾶνε κ' ἔλα ἀτέλειωτο, ὡς ἓνα ἀναλλοίωτο ἀνταγωνισμό, μὰ πού ζυμώνει, ὡς ἓνα μέσο τῆς πλατύτητας του, καὶ δημιουργεῖ ἐνώσεις μεταξύ τῶν στοιχείων, πού συγκεντρώνονται καὶ συνασπίζονται ἐνάντια σὲ ἄλλους ὄγκους, σχηματισμένους ἐπάνω σὲ βάσεις ἀντίθετης ὁμοιότητας, τὰ γεγονότα αὐτὰ τοῦ συνασπισμοῦ δὲν εἶναι μόνον **δυνατὰ**, μέσα στὸν κόσμον τῶν ξεχωριστῶν πραγμάτων, μιὰ φορὰ πού γενήθησαν ἀπὸ τὸ ἀρχικὸ γεγονός τῆς διασπάσεως εἶναι **ἀναγκαῖα**. Μιὰ διαφορά, μιὰ διάσταση, μιὰ διάσπαση ἐξακολουθοῦσαι ἐπ' ἀπειρον, θὰ κατέστρεφαν τὸ γεγονός τῆς σχέσεως, διὰ τοῦ ὁποίου βλέπομεν ὅτι τὸ σύμπαν, μετὰ τὴν ἐτυμολογικὴ σημασία τῆς λέξεως, ὑπάρχει ὑπὸ ὄρους. **Διαφορὰ** καὶ **σχέσις**, ἰδοὺ οἱ δύο πόλοι, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους κινεῖται ὁ κόσμος τῶν φαινομένων, ὁ κόσμος, μόνον τέτοιος ὅπως μπορούμε νὰ τὸν ἀντιληφθοῦμε, ὁ κόσμος ἔξω ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν ὑπάρχει γιὰ μᾶς δυνατὴ εἰκόνα ὑπάρξεως. Ἄν ἔξω ἀπὸ τὴν διαφορά, μέσα στὴν ταυτότητα τῶν ἠθικολόγων τοῦ ἀπολύτου, σημάδι νεκρὸ, ὅπου θὰ συναπαντιούντανε γιὰ νὰ συγχωνευ-

θοῦν ὅλα τὰ πράγματα καὶ ὅλες οἱ δραστηριότητες παραδομένες στὸν ἀμείλικτο ὁμοιομορφισμὸ τῆς ἰδέας, ἂν, ἔξω ἀπὸ τὴν διαφορά καὶ μέσα στὴν ἀπόλυτη ταυτότητα, δὲν ὑπάρχει θέση γιὰ τὴν σχέση καὶ ἐπομένως καὶ γιὰ τὴ ζωὴ, θὰ ἦταν τὸ ἴδιο ἐπάνω κάτω καὶ γιὰ τὸ πᾶν μιᾶς διαφορότητας, πού θὰ πῆγαινε ἐπ' ἀπειρον. Μιὰ τέτοια κατάσταση, μὴ συνεπαγομένη καμμιὰ ἐπάνοδο τῶν πραγμάτων πρὸς τὰ πράγματα, θὰ κατέστρεφε αὐτὸν τὸν δεσμὸ τῆς σχέσεως, ὁ ὁποῖος εἶναι ὅλη ἡ πραγματικότητα καὶ μέσα στὸν ὁποῖο διατυπώνεται καὶ γεννᾶται ἡ γνώση πού ἔχει μόνη της ἡ ὑπαρξὴ. Ἐτσι ἡ ὑπαρξὴ μετὰ τὸ γεγονός τῆς σχέσεως, πού τῆς εἶναι οὐσιώδες, μᾶς παρουσιάζεται σὰν ἓνα σφιγταγαγκάλισμα, πού πότε χαλαρώνεται καὶ πότε γίνεται πιὸ σφιγκτό, σὰν ἓνα φεγγίδ καὶ σὰν μιὰ ἀναζήτησι, σὰν μιὰ ἀμπωτη καὶ σὰν παλίρροια καὶ ἡ διπλὴ αὐτὴ κίνησι παίρνει μέσα στὸν ἠθικὸ κόσμον τὰ ὀνόματα τῆς ἀγάπης τοῦ μίσους, τῆς συμπάθειας, τῆς ἀποστροφῆς, τοῦ οἴκτου τῆς τραχύτητας. Οἱ ἐνάντιες αὐτὲς δυνάμεις εἶναι ἐξ ἴσου ἀπαραίτητες γιὰ τὸ παιχνίδι τῆς ὑπαρξῆς, εἶναι δὲ παράλογο νὰ διακηρύξῃ κανεὶς ὑπὸ μιὰ ἀντικειμενικὴ ἀποψη πὼς ἡ παγκόσμια ἀγάπη, ὁ παγκόσμιος οἶκος πρέπει νὰ εἶναι ὁ κανόνας, ὁ προτεινόμενος στὶς συνειδήσεις ἢ ἡ ἀγάπη καὶ ὁ οἶκος πρέπει νὰ ἀποκρουσθοῦν ἐν ὀνόματι τοῦ μηχανισμοῦ τῆς ὑπάρξεως. Γιατὶ ἡ ὑπαρξὴ κανονίζεται με ἀπειρία συνδυασμῶν μεταξύ τοῦ βαθμοῦ τῆς διαφθορᾶς καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς συγγενείας, μεταξύ τοῦ βαθμοῦ τοῦ οἴκτου καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς τραχύτητος. Στὴν στενὴ ἠθικὴ κενοδοξία, πού στηρίζεται ἐπάνω σὲ μιὰ δῆθεν μεταφυσικὴ ἀντικειμενικότητα, ἀρμύζει νὰ ἀντιτάξουμε ὡς μόνη ζωτικὴ καὶ ὡς μόνη ἀποτελεσματικὴ, τὴν στάση, διὰ τῆς ὁποίας κάθε ἄτομο ἐξυψώνει σὲ κανόνα τῆς διαγωγῆς του τις ἴδιες τροπολογίες, πού διατάσσει ἡ ἰδιαίτερη διαιτησία, ὅπου ἔχει καθορισθῆ ἡ αἰσθαντικότητά του ἀέναντι τοῦ βαθμοῦ τῆς τραχύτητας, ἀέναντι τοῦ βαθμοῦ τῆς συγγενείας καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἑτερογενείας, πού συνεπάγονται οἱ σχέσεις τοῦ ἐγὼ μετὰ τὰ ὄντα καὶ τὰ πράγματα.

(Μετάφ. Δ. Παλάσα)

Ζοὺλ Γκολτιέ.

ΜΟΣΧΟΥ—ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Ἄμα τᾶγέρι τὸ γυαλὸ σιγὰ - σιγὰ χαιδεύει,
πλανᾷ τὸ νοῦ μου τὸ φτωχὸ κ' ἀροῦμαι τὴ στεριά
καὶ πιὸ πολλὴ ἢ ἀπάνεμη γαλήνη με μαγεύει.
Μ' ἅμα σφουρίξῃ δυνατὰ κ' ἐρθῆ κακοκαιρία,
καὶ κάθε κύμα σὰ θεοῖδ ἀφρίζῃ καὶ παλεύῃ
τὸ γυαλὸ φεύγει, λαχταρῶ τὸ χῶμα, τὸ κλαδί,
γῆ θέλω, δάση ἀρέσουνε σὲ μένα τὸν ὀρεῖτη,
πὺρ κ' ἂν φουρήξῃ ὁ ἄνεμος, τὸ πνεῦμα τραγουδεῖ.
Βαρειὰ ναι τοῦ ψαροῦ ἡ ζωὴ, πᾶχει τὴ βάρκα σίτι
κ' ἔχει τὴ θάλασσα δουλειὰ καὶ ψάρια κυνηγεῖ.
Ἐγὼ τὸν ἔπνο ἀγαπῶ πὺρ ὁ πλάτανος σκεπάζει,
μ' ἀρέσει ἐμένα ἐκεῖ κοντὰ ν' ἀκούω τὴν πηγή
πὺρ στὸ βουνήσιο μουρμουρᾷ γλυκὰ - δὲν τὸν τρομάζει

Σίμος Μενάρδος

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ

Ἔλα, Θάνατε γλυκεῖε καὶ παρήγορε,
Κυμάτισε τριγύρω ἀπ' τὸν κόσμον,
ἀργοφθάνοντας εἰρηνικά,
Τὴν ἡμέρα, τὴ νύχτα, σὲ ὄλους, στὸν καθένα μας,
ἀργὰ ἢ γρήγορα, ὦ θάνατε εὐγενικέ.

★

Ἄς εἶν' εὐλογημένο τὸ ἀπύθμενο τὸ ἄπειρο,
Γιὰ τὴ ζωὴ, καὶ τὴ χαρὰ καὶ τὰ παράξενα
μυστήρια του καὶ πράγματα·
Γιὰ τὴν ἀγάπη, τὴν ἀγάπη τὴ γλυκεῖα
Μὰ εὐλογημένο πενιότερο ἄς εἶνε
γιὰ τὰ χέρια τοῦ Θανάτου
Ποῦ σφιχτοπλέγουν κι' ἀγκαλιάζουν δροσερά.

★

Πατέρα σκοτεινέ,
Γι' ἀδιάκοπ' ἀπαλογλυστράς κοντὰ μας,
Κανείς δὲν ἐχαιρέτισε μὲ ψαλμουδιές
Ἄπὸ τὰ βάρη τῆς καρδιάς τὸν ἐρχομό σου.
Μὰ ἔχω ἐγὼ γιὰ σὲ ψαλμούς
ἀπάν' ἀπ' ὄλους, σὲ ὑμολογῶ·
Ἔχω γιὰ σὲ τραγοῦδι, π' ὅταν ἀληθινὰ πρέπει
[νάρθης
ἀδίστακτα θὲ νάρθης.

★

Σίμωσε, ὦ Λυτρωτὴ μεγαλοδύναμε!
Κι' ὅταν σιμώσης, κι' ὅταν τοὺς πάρης, χαρωπὰ
θὰ τραγουδήσω τοὺς νεκρούς.
Στῆς ἀγάπης σου βυθισμένος τὸν πολυκύμαντο
[Ἰωκεανό,
Καὶ βαπτισμένος στῆς εἰρήνης σου τὰ ρεῖθρα.
Ἦ Θάνατε!

Walt Whitman

Μανώλης Κ. Μαγκάκης

ΟΤΑΝ ΑΠΟΣΒΥΣΑ

Σὰν φεῖδι γλυτρογύριστο, τὸ γαλατένιο σου κορμὶ
Μ' ἔκλεψε, ὀδηγώντας με στῆς ὕλης τὰ λημέρια.
Καὶ μ' ἔδεσαν τὰ λεμονένια στήθειά σου μὲ τοὺς
[τρεμουλιασμούς,
Ἄφινοντάς με ξέψυχο σὲ κάπια μεσημέρια.

Ἦ! οἱ ἀναπνοές σου οἱ βαριές μὲ ξεφυλλίσανε
Κι' ἄρχισα νὰ μαραίνουμαι — τσουμαδιασμένος κρῖ-
[νος!

Κι' ὅταν πιά εἶδες τὸ φιλί σου τὸ στεγνὸ ποῦ μὲ
[ἀπόσβυσε
Γέλοια ξεφούσκωσες ἀκράτητα, π' ἀντήχησαν σὰν
[θρηῖνος.

Ἀναπλιώτης

ΑΙΜΑΤΟΒΡΕΧΤΑ ΔΕΜΑΜΑΤΑ

ΤΟ «ΧΑΪΡΕ» ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

Κι' ὅταν ἀναφτερούγιασε καὶ τὰ κισσοπλεγμένα
ἄφισε κιγκλίδια, σ' ὄνειρου βρέθηκα ἀγκαλιά! Τοῦ
Κάστρου ἢ Ξωθιά ποῦ γήτευε τοὺς πόνους, μ' ἀν-
θόνερο ποῦ μύραινε ἢ αὔρα τῶν βουνῶν, μὲ τὰ
μαλλιά ἀνάπλεγα τοῦ δροσίζε τὴ φλόγα, καὶ ὅλες
τὶς γλυκόχυμες τοῦ ξάνοιγε πηγές, τῆς ἡδονῆς τὸν
τελειωμὸ γιὰ νᾶβρη! Καὶ κείνος σὰν ἐλεύτερος ρο-
φοῦσε σκλαβωμένος τὰ ἡδονικά κι' ἀστεῖρευτα τῆς
Παρθεναῖας κροντήρια!..

Κ' ἔτσι γι' αὐτοὺς ἐκύλαε ὁ Χρόνος χωρὶς νόημα,
κ' ἢ Λύπη ἀπ' ἀλλάργα ἀνώφελα σαίτευε...

★

Μὰ νάπηνα!.. Ἐξύγωσε μὲ γέλιο λυγμικό, καὶ
σπαρταρῶννας ἔκρουσε τοῦ χωρισμοῦ τὴν ὥρα!..
(Ἀγριολαφίνα ἀπὸ κεί ἐδιάβαινε τρεχάτη, καὶ κον-
τοστάθηκε νὰ θαναμάτη τοῦ γκρεμιστῆ τὴν ἀπονία!..)

★

Χρυσῶν' ἢ Μέρα τὰ βουνά, καὶ τ' Ἀποχωρι-
σμοῦ τὸ σήμαντρο σημαίνει!.. Αὐτοὶ ἀλαλιασμένοι,
χυμένοι ὁ ἓνας στ' ἄλλονοῦ τὴν ὄνειρένια ἀγκαλιά,
φιλοῦνταν τὸ στεγνὸ... καὶ οἱ καρδιές ἐμάργωναν
ἀπὸ τὸ μάρκος τοῦ φιλοῦ ποῦ τοὺς αἰῶνες κλειοῦ-
σε!..

★

Καὶ τώρα!.. Στὴ ξελογιάστρα γλύκα τῶν γραμ-
μένων των ματιῶν ξόμπλια θαμπὰ ὑφαίνουνε τὰ
μεταξένη' ἀχνάρια τοῦ ὑπερκόσμου παραμυθιοῦ!..
Τώρα!.. μέσ' στὴν ψυχὴ καὶ τῶν δυονῶν ἢ Νύχτα
ἔχει φωλιάσει!..

— Χαῖρε, ὦ Νύχτα!

Τώρα! Στὸς χορτιασμένους πύργους τοῦ Κάστρου,
ὅπου ἢ Ξωθιά τοῦ γήτευε τοὺς πόνους, μ' ἀνθόνερο
ποῦ μύραινε ἢ αὔρα τῶν βουνῶν, στὸ ἴδιο τὸ Κά-
στρο τώρα!.. βαρυσόχο ροικιέται τοῦ φτερωτοῦ μο-
νάχα ραψοδοῦ τὸ αἰώνιο μοιρολόγι... Οἱ νυχτερί-
δες ξέχασαν τὸ πρῶτο πέταμά τους, κ' οἱ φαφλατά-
δες τζιτζικιοὶ χάσανε τὴ λαλιά τους! Τὰ πάντα γύ-
ρω μ' «Ὡ σ α ν ν ἄ» νεκρούς ξεπροβοδᾶν, καὶ γιὰ
ξεφτέρουγα ἔχουν τ' ἀστέρια, π' ἀνωφέλευτα ζητοῦν
τὴ πρωτεινή τους λάψη!.. Νὰ εἶνε τάχα κλάμμα
τῶν φυλλοσιῶν τὸ θρούισμα καὶ τὸ τρακάνισμα τῶν
κυπριῶν, τῶν σκύλων τ' ἀλνχτίσματα, τοῦ κούκου
οἱ τσιριές;..

« Ββββ... φλφλφλφλ... »

Σσσ... Τὸ κῦμα ἄκου!.. Ἄπαντα ταπεινωμένο
γλείφει μιᾶς Μοίρας τοὺς ἀστράγαλους, φιλώντας τ'
ἀκρογιάλι, μ' ἀφροὺς στεφανωμένο!..

— Χαῖρε, ὦ Νύχτα!

Ἡρ. Ἀποστολίδης

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ

Θάτανε πιά εἴκοσι χρονοῦ ὁ Τηλέμαχος, καὶ οἱ
γονιοὶ του σκεφτόντανε πὼς ἔπρεπε πιά νὰ φροντί-
σουνε νὰ τὸν παντρεύουνε. Εἴτανε ὅμως δύσκολο
νὰ βροῦνε στὸν τόπο τους νύφη, γιατί οἱ νιές ἀρχον-
τοπούλες τῆς Ζακύνθου καὶ τῆς Ἰθάκης, εἴτανε γιὰ
ἀδερφοὶ γιὰ ἐξαδέφια τῶν μνηστήρων, ποῦ γυρί-
ζοντας ἀπὸ τὸ πολυπάθο ταξίδι του, σκότωσε ὁ με-
γαλόφυχος Ὀδυσσεύς, καὶ ποτέ, βέβαια, δὲ θὰ δε-
χόντανε νὰ συγγενέψουνε μαζί του. Σκέφτηκε λοιπὸν
ὁ Ὀδυσσεύς τὴ χαριτωμένη Ναυσικᾶ, ὅπου στοὺς γο-
νιούς της χρεωστοῦσε τὸ γυρισμὸ του στὴν Πα-
τρίδα.

— Θυμοῦμαι, ἔλεγε στὴν Πηνελόπη καὶ στὸν Τηλέ-
μαχο, ποῦ ὁ βασιλεὺς Ἀλκίνοος σὰν νὰ τοῦ καλά-
ρεσε νὰ μὲ κἀνὴ γαμπρό του, νομίζοντας πὼς εἶναι
λεύτερος μ' ὄλο ποῦ εἴμουνα κομάτι μεγαλοῦτοικος.
Καὶ εἶμαι σίγουρος πὼς κ' ἢ κόρη του μὲ καιφο-
ρεγοῦντανε. Στοιχηματίζω, παιδί μου, πὼς σὲ
σένα θὰ βρῆ τὸν ἑαυτό μου, μὲ τὴ διαφορὰ πὼς
θὰ ἴσαι πιὸ νέος καὶ πιὸ εὐχάριστος, ποῦ τόσο
τὸ καλῆτερο γιὰ τὴ Ναυσικᾶ. Ἴσως νὰ μὴ παντρεύ-
φηκε ἀκόμα. Ἄν θῆς νὰ μ' ἀκούσης, τώρα σύντο-
μα, μόλις ποῦ θὰ ἴναι εὐνοϊκοὶ οἱ ἄνεμοι, ν' ἀρμα-
τώσης ἓνα πλοῖο καὶ νὰ πᾶς νὰ βρῆς τὸ βασιλιᾶ
Ἀλκίνοο στὸ νησί τῶν Φαιάκων.

— Μετὰ χαρᾶς σου Πατέρα, ὅπως ὀρίξης, ἀποκρι-
θηκε ὁ Τηλέμαχος, ποῦ τοῦ ἄρεσε ἢ πρόταση.

Τὴν ἴδια μέρα νάσου καὶ φτάνει στὴν Ἰθάκη ἀγ-
γελιοφόρος τοῦ βασιλέα τῆς Σπάρτης Μενέλαου φορ-
τωμένος μὲ δῶρα γιὰ τὸν Ὀδυσσεύς, καὶ τοῦ λέγει:

— Πολυχρονεμένη μου Βασιλιᾶ, σοῦ φέρνω μῆ-
νυμα πὼς ὁ βασιλεὺς Μενέλαος καὶ ἡ γυναῖκα του
ἢ ὠραία Ἑλένη, ἔχουνε φυλάξει τὴν καλύτερη ἐνθύ-
μηση γιὰ τὸν γιό σου τὸν Τηλέμαχο. Αὐτὲς τὶς ἡμέ-
ρες θὰ δεχτοῦνε στὸ παλάτι τους τὸ βασιλέα καὶ
τὴν βασίλισσα τῶν Φαιάκων. ποῦ εἶχανε φιλοξενήσει
καὶ σένα, καθὼς καὶ τὴ χαριτωμένη κόρη τους Ναυ-
σικᾶ. Ἄν ἄρεσε λοιπὸν στὸν Τηλέμαχο νὰ ξαναρτῆ
στὴ Σπάρτη, θὰ βλεπε τὴν ὠραιότατη βασιλοπούλα.
Ὁ βασιλιάς δὲ μοῦ ἴπε περισσότερα ἂν ὅμως δε-
χεται ὁ γιός σου τὸ κάλεσμα, μπορεῖ νὰ ρθῆ καὶ μα-
ζί μου.

— Λαμπρά, σκέφτηκε ὁ ἔνδοξος βασιλιάς, καὶ τὸν
εὐχαριστῶ γιὰ τὴν καλὴ του ἐνθύμηση, καὶ τίς σο-
φές του φροντίδες γιὰ μένα εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς.

— Πατέρα, εἶπε ὁ Τηλέμαχος, αὔριο ἀμέσως τὸ
ταχὺ θὰ φύγω.

Ὁ ἔνδοξος βασιλεὺς Μενέλαος καὶ ἡ ὠραιότατη
βασίλισσα Ἑλένη, κάνανε φιλικώτατη καὶ ἐγκάρδια

ὑποδοχὴ στὸν Τηλέμαχο. Ἄφου οἱ δούλοι τὸν πλύνανε
καλὰ καλὰ μὲ διάφορα ἀρώματα καὶ ἀφου ἔφαγε
καὶ ἤπια καλά:

— Ποῦ εἶναι, ἐρώτησε, ἢ βασιλοπούλα Ναυσικᾶ.

— Δὲν ἦρτε ἀκόμα, εἶπε ἢ Ἑλένη μὲ τοὺς εὐγε-
νικοὺς γονιούς της.

Ἄν καὶ εἶχε πολὺ καλὴ ἀνατροφή ὁ Τηλέμαχος,
δὲν μπόρεσε νὰ κρύψη τὴ λύπη του. Ἡ καλὴ Ἑλέ-
νη προσπαθοῦσε νὰ τὸν παρηγορήσῃ καὶ νὰ τὸν
διασκεδάσῃ. Τὸν κάθιζε κοντὰ της στὸ τραπέζι, τὸν
συνώδευε στὸν κῆπο ποῦ πηγαίνανε νὰ ξανασάνουνε
στὴ δροσιά, καὶ πήγαινε μαζί του στὴ στοᾶ γιὰ νὰ
βλέπουνε τοὺς χορευτάδες, ποῦ κάνανε διάφορα γυ-
μνάσματα. Εἶχε διατάξει τὸν τραγουδιστὴ Δημόδοκο
νὰ τραγουδῆ τὰ κατορθώματα τοῦ πατέρα του Ὀ-
δυσσεύς ὅταν τρώγανε, κ' ἐκεῖνη κοίταζε τὸν Τη-
λέμαχο καὶ τοῦ χαμογελοῦσε σὲ κάθε ὁμορφο μέρος
τοῦ τραγουδιοῦ. Πολὺ συχνὰ θάμαζε τὴν ἀμήμητη ἀ-
ρετὴ τῆς Πηνελόπης. Κάθιζε κοντὰ στὴ φωτιὰ γιὰ
νὰ κλώσῃ τὸ πορφυρὸ μαλλί της, καὶ πολλὲς φορὲς
παρακαλοῦσε τὸν Τηλέμαχο νὰ τὴ βοηθήσῃ νὰ τυ-
λίξῃ τὸ ἀδράχτι της. Ἐπειτα τοῦ διηγόντανε μὲ εὐ-
χαρίστηση τὰ πιὸ ἐνδιαφέροντα ἐπεισόδια τοῦ Τρωϊ-
κοῦ πολέμου, καὶ σταματοῦσε πάντα σὰν ἔφτα-
νε σ' ἐκεῖνα ποῦ εἶχανε σχέση μὲ τὸν Πά-
ρη. Εἴτανε 35 χρονοῦ, μὲ ἢ ὁμορφιά της βα-
στοῦσε ἀκόμα. Τὸ βλέμμα της εἴτανε πολὺ βαθύ-
τερο ἀπὸ τῶν ἄλλων γυναικῶν, ἢ φωνὴ της πιὸ δια-
περαστικιά, καὶ ὅλες οἱ κινήσεις τῆς κορμοστασιάς
της γεμάτες χάρι. Ἐνα βράδυ λείει στὸν Τηλέμαχο.

— Τὸ πλοῖο ποῦ φέρνει τοὺς βασιλιάδες τῶν Φαι-
άκων φάνηκε στὴν Πύλο. Κάτω στὸ λιμάνι περιμέ-
νει μιὰ ἀμάξα γιὰ νὰ τοὺς φέρῃ. Αὔριο πιστεύω
χωρὶς ἄλλο πὼς θὰ βρῶνται ἐδῶ.

— Κι' ὅλας... Τόσο γλήγορα; ἐρώτησε ὁ Τηλέ-
μαχος.

Ἡ Ναυσικᾶ εἶχε ὅλες τὶς χάρες τῆς πρώτης ἄ-
νοιξης τῆς ζωῆς. Αὐτὲς ὅμως οἱ χάρες πολλὲς φο-
ρὲς ἐχτιμοῦνται πιότερο ἀπὸ τοὺς περασμένους ἀν-
τρες, παρὰ ἀπὸ τὰ ἄγουρα παλληκάρια. Ὁ Τηλέ-
μαχος πολὺ λίγο πρόσεξε στὴ νέα βασιλοπούλα. Τὴν
εὐχαρίστησε εὐγενικά καὶ μὲ τὸ παραπάνω γιὰ τὰ
καλὰ καὶ τὴν ὑποδοχὴ ποῦ ἔκανε στὸν πατέρα του,
δὲ βρῆκε ὅμως τίποτε περισσότερο νὰ τῆς πῆ. Σκε-
φτότανε ἀδιάκοπα τὴν Ἑλένη. Ἡ μορφή της τὸν
τυραννοῦσε ὅλη νύχτα. Ἐπειτα ἀπὸ τὸ Ἔθσεα, τὸ Με-
νέλαο, τὸν Πάρη, τὸν Ἐκτορα, ἔπειτα ἀπὸ τόσους
ἥρωες ὑπόφερε κ' αὐτὸς ἀπὸ τὴν καταστρεφτικιά
χάρι, τῆς ἡσυχῆς κόρης τῆς Λυδός. Κι' αὐτὸς ὁ
Ἀλκίνοος καὶ ἡ γυναῖκα του ἀρχίσανε νὰ καταλα-
βαίνουνε τὴν ψυχρότητά του καὶ βρῆσαν πὼς ὁ
γιός τοῦ Ὀδυσσεύς ἀρογοῦσε πολὺ νὰ τοὺς γνωστοποι-
ῆσῃ τίς σκέψεις του. Ὁ Μενέλαος εὗρισκε ἀφορμὴ
τὴ δειλία τῶν νέων κ' ἔλεγε.

— Ε! λίγη ὑπομονή! Μὲ τὸν καιρὸ θὰ διορθω-

θούνε όλα. Μὲ τὸν καιρὸ δὲν ξαναπόχτησα κ' ἐγὼ τὴ γυναῖκα μου ;

Ἡ Ἑλένη ὁμως ποὺ στοχάστηκε καὶ ἀνακάλυψε τὶς κρυφές σκέψεις τοῦ Τηλέμαχου, τὸν πῆρε ἕνα δειλινὸ στὸν κῆπο κατὰ μέρος, καὶ τοῦ εἶπε.

— Ἀγαπημένο μου παιδί, δὲν μπορῶ νὰ σὲ καταλάβω. Ἡ Ναυσικᾶ εἶναι βασιλοπούλα, ὁμορφή, καὶ κόρη δυνατοῦ καὶ πλουσίου βασιλέα, καὶ σ' αὐτὴ εἶναι τόσο ὑποχρεωμένος ὁ πατέρας σου. Εἶναι νέα γνωστικιά κοιτάζει ὠραῖα τὴ σπίτι της. Ὁ πατέρας σου δὲ τὴν εἶδε : Πλένει μόνη τὰ ρούχα της, πράμα ποὺ οἱ βασιλοπούλες δὲν τὸ κάνουν πιά στὰ χρόνια ποὺ φτάσαμε. Τέλος σ' ἀγαπάει..., καὶ ξέρω πὼς ἀπὸ περηφάνια δὲ θέλει νὰ ξεμολογηθῆ στὴ μητέρα της, κλαίει. ὁμως συχνὰ ἐξ αἰτίας σου, σκυμμένη στὴν ἀγκαλιά τῆς καλῆς της παραμάνας, τῆς Εὐριμέδουσας. Γιατί νὰ λυπᾶς καὶ νὰ κακοκαρδίξεις μὲ τὴν ψυχρότητά σου μιὰ τόσο χαριτωμένη καὶ ἀρχοντικιά κοπέλλα, καὶ ἀρνίεσαι τὴν εὐτυχία ποὺ σοῦ ετοιμάσανε οἱ Θεοί ;

— Νὰ σοῦ τὸ πῶ λοιπόν, εἶπε ὁ Τηλέμαχος ἀφοῦ θῆς νὰ τὸ μάθης. Ἐκείνη ποὺ ἀγαπῶ.....

— Σῶπα, ἀγαπημένο μου παιδί, πρόλαβε ἡ ὠραία Ἑλένη. Καταλαβαίνω πὼς γάνηκες καὶ σὺ θῆμα τῆς κακίας καὶ ἀφορεσμένης γοητείας, ποὺ σκορπάω, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, γύρω μου μὲ τὴν ὁμορφιά μου. Ἡ θλιβερή μου δόξα τάραξε τὸ μυαλό σου. Ναι, τὸ ξέρω πὼς γιὰ μένα σφαχτήκανε χιλιάδες ἄνθρωποι, πὼς γιὰ μένα χύσανε πύρινα δάκρυα τόσες καὶ τόσες καλές μητέρες, τόσες πιστὲς γυναῖκες καὶ τόσες γλυκὲς ἀρραβωνιαστικές. Αὐτὸ ἔπρεπε νὰ μὲ κἀνὴ περηφάνη λιγάκι, ἐγὼ ὁμως ἀπὸ καιρὸ ἀφίσα τὶς ἔπαρσες καὶ τὶς περηφάνιες κατὰ μέρος, καὶ ἀποφεύγω μὲ κάθε τρόπο νὰ φέρνω δυστυχία τοὺς ἀνθρώπους. Εἶμαι χορτάτη πιά ἀπὸ ξαφνικά καὶ περιστάτικα καὶ ἡ μόνη μου εὐχαρίστηση εἶναι νὰ ζήσω ἡσυχὰ καὶ ἀρμονικὰ κοντὰ στὸν ἄντρα μου τὸ Μενέλαό μου, ποὺ τόση καὶ τόση ἀγάπη τοῦ χρωστώ γιὰ τὴν ἀγάπη του. Φτάνει ποὺ γίνηκε ἀρχετὸς λόγος γιὰ μένα, τώρα εἶμαι μεγάλη γυναῖκα...

— Ἄ! Βασίλισσα, δὲν εἶναι ἀλήθεια αὐτὸ.....

— Φτωχόπαιδο, δὲν εἶναι ἀλήθεια γιὰ σένα, καὶ ἐπὶ τέλους τί θῆς ;

— Νὰ ἔλα νὰ φύγουμε μαζί..... Ἔλα νὰ σὲ κλέψω.....

— Ἐπειτα ἀπὸ τόσες φορὲς ποὺ μὲ κλέψανε, δὲ συχαίνεσαι νὰ ξαναθῆλῃς νὰ τὸ κάνης κι' ἐσύ ;

— Δυστυχισμένο παιδί. Μὰ γιὰ πῆς μου ποὺ θὰ μὲ πᾶς ;

— Ἐφερα μαζί μου 12 χρυσὰ τάλαντα κι' ἔχω ἀπὸ τὴ μητέρα μου πλούσια χτήματα στὴν Ζακύνθο, ἔλα νὰ φύγουμε καὶ νὰ ζήσουμε μαζί.

— Μὰ δὲ ντρέπεσαι νὰ κλέψης τὴ γυναῖκα τοῦ ἀνθρώπου ποὺ σὲ φιλοξενεῖ ;

— Δὲν τὸ κάνω ἀπὸ κακία, κι' ἔπειτα τόσοι ἄλλοι σὲ κλέψανε πρὶν ἀπὸ μένα. Ἀκούω σὲ Θεὸ πολὺ ἰσχυρότερο ἀπὸ τὴν τιμὴ μου καὶ τὴ θέληση μου.

— Μὰ ἂν ἀρμάτωνε ὁ ἄντρας μου πλοῖα καὶ ἐρχότανε νὰ μὲ πάρῃ πίσω ;

— Ἐννοια σου καὶ δὲν ξαναρχινᾶ πιά ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος. Μὰ κι' ἂν ξαναοἰσῆ ἐμᾶς τί μᾶς πειράζει ;

— Μὰ παιδί μου, πειράζει ἐμένα, θέλω νὰ ζήσω πιά ἡσυχὰ. Πήγαινε καὶ ἀφῆσε με ἡσυχὴ ἔπειτα ἀπὸ τόσα ταξίδια ποὺ ἔχω κάνει. Ἡ Ναυσικᾶ εἶναι ὁμορφή, ἀγνὴ καὶ ἀσπιλη.....

— Δὲν μ' ἀρέσει..... Τὴ συχαίνομαι.

— Λυώνει ἀπὸ ἀγάπη.

— Ἄλλοίμονο παιδί μου, σ' ἐκυρίεψε ἡ ἀγάπη, ὁ καταστρεπτικὸς αὐτὸς Θεός, ποὺ κάνει σκληρὸ τὸν ἄνθρωπο. Φύγε, φύγε. Βαρῆθῃκα πιά νὰ γεννῶ τὴν ἐπιθυμία καὶ τὸ κρῖμα στὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων.

Τὸν ἀφίσε ἡ Ἑλένη καὶ πῆγε νὰ οκεφτῆ μέσα στὰ βαθύσκια καὶ ἀπέραντα περιβόλια τοῦ Βασιλιά. Σὲ κάποιον παράμερο δάσος, ἀνάμεσα στὰ φυλλώματα, βόηκε τὴ Ναυσικᾶ καὶ ἔκλαιε. Ἡ νέα βασιλοπούλα ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιά της καὶ τῆς λέει.

— Βασίλισσα, ἐξ αἰτίας σου ὑποφέρω καὶ γι' αὐτὸ ἀπὸ σένα γυρεύω βοήθεια, ποὺ εἶσαι τόσο πονόψυχη καὶ φρόνιμη γυναῖκα, καὶ ἄρχισε νὰ διηγᾶται μὲ κομμένα λόγια ἀπὸ τὰ δάκρυα, τὴν ἀγάπη της γιὰ τὸν Τηλέμαχο, μὲ ὅλο ποὺ ἐκεῖνος τῆς εἶτανε ψυχρὸς καὶ τὸ ὄνειρο ποὺ εἶχε πλάσει στὸ νῶϊ της. πὼς θὰ ζοῦσε μαζί του ἐκεῖ κάτω στὸ νησί τῶν Φαιάκων τρισευτυχισμένη, γυναῖκα ἀφοσιωμένη καὶ μητέρα γόνιμη, καὶ πὼς θ' ἀνῆκε ἀλάκωρη σ' ἐκεῖνον ποὺ εἶναι ἡ πρώτη τους καὶ αἰώνια τους ἀγάπη. Σ' αὐτὰ τὰ τελευταῖα λόγια τὸ πρόσωπο τῆς Ἑλένης σκυθρόπασε γιὰ μιὰ στιγμή. Περπατήσανε ἀρκετὴ ὥρα μαζί μέσα στὸν κῆπο καὶ ὅλο τὸ διάστημα ποὺ τῆς μιλοῦσε γλυκὰ ἡ Ἑλένη...

Τὸ βράδυ ἡ Βασίλισσα κατώρθωσε νὰ βρεθῆ μὴνῆ με τὸν Τηλέμαχο σὲ μιὰ γωνιά τῆς στοᾶς.

— Σ' ἐγέλασα τοῦ πε σιγὰ σιγὰ. Σ' ἀγαπῶ... Κλέψε με...

— Εἶμωνα βέβαιος γι' αὐτὸ, εἶπε χωρὶς νὰ τοῦ φανῆ παραῖξο ὁ Τηλέμαχος, καὶ γι' αὐτὸ ἔχω ετοιμάσει ὅλα. Στὴν Πύλο μᾶς περιμένει πλοῖο, ἔτοιμο γιὰ νὰ κἀνὴ πανιὰ καὶ αἴριο τὴν ὥρα ποὺ βραδιάζει νὰ ρθῆς στὸ λιμάνι.

— Θὰ σοῦ ὀρθω, εἶπε ἡ Ἑλένη, καὶ θὰ ἔχω μαζί μου καὶ μιὰ ἀπὸ τὶς δοῦλες μου.

Ἄρχισε νὰ βραδιάζει καὶ ὁ Τηλέμαχος στεκόντανε στ' ἀκρογιάλι κι' ἐπερίμενε λαχταριστὰ τὴν Ἑλένη, ὅταν βλέπη νὰ πλησιάζουσε δυὸ γυναῖκες σκεπασμένες μὲ ψιλοδιάφανο πέπλο, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἡ μιὰ φαινότανε νέα καὶ μὲ λυγρότατη κορμοστασιά κι' ἐξεχώριζε στὴν ὁμορφιά καὶ στὴ χάρη.

— Τί ὁμορφὴ περπατησιά! εἶπε ὁ Τηλέμαχος. Μονάχα ἡ Ἑλένη μέσα σὲ ὄλες τὶς θνητὲς ἔχει αὐτὸ τὸ θεῖο βᾶδισμα, σκέφτηκε, καὶ πλησίασε τὴ νέα. Ἐκείνη ἔβαλε τὸ δάχτυλό της πάνω στὰ ὠραῖα της χεῖλη κάτω ἀπὸ τὸ βέλο. Ὁ Τηλέμαχος τὴ βοήθησε καθὼς καὶ ἡ δούλα της ν' ἀνεβούνε στὸ πλοῖο, καὶ τὶς συνόδευε ὡς τὴν γέφυρα ὅπου εἶτανε ἔτοιμος ἕνας ὠραῖος νυφικὸς θάλαμος. Τὸ πλοῖο ἔκανε πανιὰ κι' ἐμάκρυνε ἀπὸ τὴν ξηρὰ. Ὁ Τηλέμαχος προσεπάθησε νὰ σηκώσῃ τὸν πέπλο τῆς ὠραίας του ταξεί-

— Ἐγὼ τὴν συγχωρῶ, εἶπε ἡ Ναυσικᾶ, κι' ἔχα μὲγάλασε ἀνάμεσα στὰ δάκτυλά της.

(Μεταφ. Τρισεύγενης)

Ζούλ Δεμαίτρ.

ΕΝΑ ΦΙΡΜΑΝΙ ΤΟΥ 1797

Ὁ κ. Δ. Καλλίμαχος ἀνακάλυψε στὴν Πάτμο δύο φερμὰνα πρὸς τοὺς νησιώτες τῆς Ἀσπρῆς Ἰθάσσας μὲ χρονολογία 1797. Αἰτία τῶν φερμανιῶν αὐτῶν εἶναι μιὰ κάποια ἀνωμαλία, ποὺ γίνηκε τότες στὴ Σμύρνη ἀπὸ τοὺς σούδιτους τῆς Βενετίας. Ἀπὸ τὰ φερμὰνα αὐτὰ δημοσιεύουμε μόνο τὸ ἕνα, παίρνοντας ἀπὸ τὰ τελευταῖα «Παναθήγεια».

«Γαξῆ Χουσεῖν πασᾶς, ἐλέω Θεοῦ Βεζύρης καὶ Καπουδᾶν πασᾶς».

«Προεστῶτες καὶ ἐπίτροποι τῶν νησιῶν καὶ τόπων τῆς Ἀσπρῆς θαλάσσης, ἐμάθομεν ὅτι ὅσοι Ζακύνθιοι, Κεφαλωνῖται Σικλαβούνοι καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ σούδιτοι Βενετσιάνοι ἐδραπέτευσαν ἀπὸ τὴν Σμύρνην, ὅλοι ἐκεῖνοι ἤλθον εἰς τοὺς τόπους τοὺς ἐδικούς σας καὶ ἐκάθισαν, μεταχειριζόμενοι τὸ φυσικὸν τους ἐδεσιζῆλικὸν καὶ τὴν συνειδησμένην τους ἀχρειότητα. Ὅθεν καὶ γράφοντες διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου ἡγεμονικοῦ πουγουρουλδίου προστάζομεν σφοδρῶς καὶ ἀποφασιστικῶς ὅλους σας κοινῶς, μικροὺς καὶ μεγάλους, ἰσρωμένους καὶ λαϊκοὺς, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, νέους καὶ γέροντας, ὅτι, ἂν τολμήσῃ τινὰς ἀπὸ τοὺς Ζακυνθίους, Κεφαλωνῖτας, Κορφιαῖτας, Σικλαβούνους καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ σούδιτους Βενετσιάνους νὰ ἔλθῃ εἰς τοὺς τόπους σας, νὰ μὴν τὸν ἀφήσητε κἂν μήτε τὸ ποδάρι του νὰ πατήσῃ εἰς τὴν γῆν τοῦ νησίου σας καὶ προσέτι ὅσοι τῆς γενεᾶς ταύτης ἐφθασαν νὰ ἔλθουν εἰς τοὺς τόπους σας ἢ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ἢ προμερικοῦ καιροῦ καὶ ζοῦν πασιπέσιδες καὶ χωρὶς ἐργόχειρον, ὅλους αὐτοὺς νὰ τοὺς διώξητε ἀπὸ τοὺς τόπους σας κακηγκάκως ἐν διαστήματι ἡμερῶν ἑπτὰ, ἐὰν μετὰ καλοῦ τρόπου δὲν θέλουν νὰ ἀναχωρήσουν· ὁμοίως νὰ μὴν δέχεσθε εἰς τὸ ἐξῆς Σφακιανούς, καὶ μάλιστα νὰ διώξητε τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὸν τόπον σας ἀνυπάνδρους Σφακιανούς καὶ Βενετσιάνους.

Ἀσπροθαλασίται καὶ νησιῶται, ἀνοιξατε τὰ μάτια σας καλὰ νὰ μὴν τύχη καὶ τολμήσῃ κἀνένας ἀπὸ ἐσᾶς ἢ μικρὸς ἢ μεγάλος νὰ κρατήσῃ εἰς τὸν τόπον σας διαφεντεύοντας τὸν παραμικρότερον Βενετσιάνον ἢ ἀνυπάνδρον Σφακιανόν, ἢ ἄλλον ἄτακτον, καθότι ἔχομεν δεδομένην ὑψηλὴν μας προσταγὴν εἰς τὸν πιστόν μας δούλον Τερσανὲ κεχαγιασὴ Μεχμέτ βέην, ὅπου ὄχι μόνον τὸν διαμείναντα Βενετσιάνον, Σφακιανόν,

διώτησας, μὰ ἐκείνη τὸν ἐμπόδισε μὲ ἡσυχὴ κίνημα καὶ τοῦ ψιθύρισε.

— Αἴριο!

Κατάλαβε τὴ σεμνότητα τῆς καὶ πῆγε καὶ ξάπλωσε κοντὰ στὴν πρῶμῃ ὅπου δὲν κοιμήθηκε καθόλου καλά, κάτω ἀπὸ τὰ ἀστέρια, ποὺ κοιτάζανε μ' ἀδιαφορία.

Μόλις ξημέρωσε, πῆγε στὴν γέφυρα καὶ περιέμενε νὰ ξυπνήσῃ ἡ Ἑλένη. Ἄντι ὁμως νὰ βρῆ ἐκείνη, μὲ πολλὴ παραξενιὰ γνώρισε τὴ Ναυσικᾶ καὶ τὴν τροφὸ της τὴν Εὐρυμέδουσα. Ἡ νέα κόρη καθισμένη στὸ κρεβάτι της τὸν ἐκοίταξε μὲ τρόμο, καὶ προσπαθοῦσε νὰ χαμογελάσῃ παρακαλώντας τὸν μὲ τὰ ὕγρά της μάτια. Ὁ Τηλέμαχος καταθυμωμένος τῆς φώναξε.

— Ἄ! ὁμορφα τὸ σοφίστηκες κοπέλλα μου. Δὲν ἤξερα πὼς στὸν τόπο σου συνειθίζουσε τὰ κορίτσια νὰ τρέχουσε πίσω ἀπὸ τοὺς ἄνδρες καὶ πὼς γυρεύουσε νὰ τοὺς πάρουν μὲ πανουργίες. Ναυσικᾶ, πρὶν δὲ σ' ἀγαποῦσα διόλου, φαντάσου ὁμως τώρα τί θὰ αἰστανόμην γιὰ σένα.

Ἡ Ναυσικᾶ ἄρχισε τὰ κλάμματα — Συγχώρησέ με Τηλέμαχε δὲν τὸ ἔκανα ἐγὼ ἐψιθύρισε. Ἡ Ἑλένη μοῦ τὸ εἶπε. Ἐκείνη ποὺ τῆς εἶπα πόσο σ' ἀγαπῶ, μ' ἐβεβαίωσε πὼς ἂν ἔκανα ἔτσι, ὅλα θὰ τελείωναν καλά. Ἀντιστάθηκα ὁμως πολὺ πρὶν νὰ τὸ κάνω.

— Ἡ Ἑλένη εἶπες ; Ἡ Ἑλένη ;.. Μὰ τότε... Ὁ θυμὸς τοῦ Τηλέμαχου γύρισε ἄξαφνα στὴν Ἑλένη. Μὰ μὴ καὶ ἡ θεῖα κόρη τῆς Λυδὸς βρισκόντανε μακρὰ του καὶ δὲν μποροῦσε νὰ τὰ βγάλῃ μαζί τους, τὰ ξανάβγαλε μὲ τὴ Ναυσικᾶ.

— Αὐτὸ τὸ κάμωμα εἶνε ἡλίθιο εἶπε. Γιατί ἐπὶ τέλους τί θὰ σὲ κάνω ;

— Δὲν ξέρω...

— Νὰ, σ' ἔθελω σὲ μεταχειρίζομαι σὰ σκλάβο, μιὰ καὶ κόπιασες μοναχὴ σου.

— Δὲν θὰ τὸ κάνης ποτὲ αὐτὸ γιατί δὲν εἶσαι κακὴ. Κι' ἔπειτα, ἡ τροφὸ μου θὰ μὲ ὑπερασπιστῇ.

— Κι' ἂν σὲ ξαναπήγαινα στὴν Πύλο καὶ σὲ ἄφινὰ στὸ περιγιάλι περίγελο τοῦ κόσμου.

Ἡ Ναυσικᾶ ἔβαλε τὸ χέρι στὴν καρδιά της, φώναξε «Μαμά μου, μαμά μου» καὶ λιποθύμησε, ἐνῶ ἡ Εὐριμέδουσα ἔτρεξε καὶ μὲ πολλὴ ἀγάπη τὴν περιποιόντανε, ὁ Τηλέμαχος ἐξέταξε τὴ νέα, γιὰ πρώτη φορὰ παρατηροῦσε πὼς ἂν καὶ δὲν εἶτανε ὁμορφή σὰν τὴν Ἑλένη, εἶτανε ὁμως πολὺ πῖο δροσερὴ καὶ εἶχε περισσότερη χάρη, ἔπειτα ἡ τόση της ἀδυναμία καὶ εἰλικρίνεια καθὼς καὶ ὁ ἄφοβος ἔρωτάς της. ὅλα αὐτὰ σιγὰ, σιγὰ τοῦ ἀγγισαν ὡς τὰ βᾶθη τῆς ψυχῆς του, Ἄμα συνειφέρε ἡ Ναυσικᾶ καὶ ἀντίκρισε τὰ μάτια τοῦ Τηλέμαχου, κατάλαβε πὼς δὲν τὰς ἤθελε πιά κακό. Μισσηκώθηκε κι' ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά τοῦ γιοῦ τοῦ Ὀδυσῆα καὶ τοῦ ἔλεγε :

— Γλύτωσέ με, καλέ μου, γλύτωσέ με καὶ πάρεμε γυναῖκα σου, γιατί μόνο ἔτσι μπορεῖς νὰ μὲ γλυτώσῃς. Καὶ ὁ Τηλέμαχος μόλις ἔσφιξε τὰ δροσερά της χέρια κι' ἐννοιωσε ἐπάνω του τὴ σπαρταριστὴ παρθένα ποὺ τὸν παρακαλοῦσε, νικήθηκε.

— Θὰ πᾶμε τῆς εἶπε στὴν Ἰθάκη, καὶ θὰ σὲ παρουσιάσω στοὺς εὐγενικοὺς γονεῖς μου. Μὰ ἡ θεῖα Ἑλένη ἔπαιξε πολὺ ἀνάξια μαζί μου.

ἢ ἄλλον τινὰ ἀτακτον ξένον νὰ τὸν σκοτώνη παρευθύς, ἀλλὰ καὶ τὸν συμπατριώτην σας, ὁποῦ ἐτόλμησεν ἐναντίον τῆς παρούσης μας ἀποφάσεως, νὰ τὸν κρεμνᾶ εἰς τὴν πόρταν τοῦ ὄσπιτιοῦ του, νὰ γίνωνται δὲ καὶ τὰ παιδιὰ του σκλάβοι βασιλικοὶ καὶ τὸ τίποτέ του μηρί. Προσέτι προστάζομεν ὁποῦ καὶ τῆς πατένταις ταῖς ὁποῖαις ἤθελον δίδη αἱ κονσόλοι Βενετσιάνοι πρὸς τοιοῦτους, Κεφαλωνίταις, Ζακυνθίοις, Κορφιάταις, Σικλαβούνοισι, διὰ νὰ κατοικοῦν εἰς τὰ νησιά, νὰ μὴν τῆς γνωρίζετε παντελῶς μήτε νὰ τῆς ἔχετε αὐταῖς τῆς παντέταις, εἰς καμμίαν ὑπόληψιν. Οὕτως ἀποφασίζομεν καὶ οὕτω γενέσθω, ὡς προστάζομεν, ἐξ ἀποφάσεως.

Ἐξεδόθη τὸ παρὸν ἀπὸ τὸ ὑψηλὸν Διβάνι τοῦ Βασιλικοῦ Τερσανέ, ἐν ἔτει 1797 Ἰαπωνίου 20».

Ἡ ΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΠΡΩΜΕΝΟΝ⁽¹⁾

4

Τὸ πεπρωμένον τῶν ἦτο πάντοτε νὰ καταπιέζονται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἢ ἀπὸ τὰ γεγονότα, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκοντο, λέγει ἕνας συγγραφεὺς γιὰ τὸν

(1) Ἀπὸ τὸ βιβλίον αὐτὸ θὰ δημοσιεύσουμε μερικὰ κομμάτια

ΙΔΙΚΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΞΕΝΑ

ΞΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ

Ὁ ὄνομαστός μας ποιητὴς κ. Κωστής Παλαμᾶς ἔστειλε τὸ παρακάτω θεσμὸν κριτικὸν γράμμα στὸ νεαρὸν συμπολίτην μας ποιητὴ κ. Τῶνη Χρησιδίη.

Ἀθήνα 4 τοῦ Δεκεμβρίου 1911

Ἀγαπητὴ ποιητή,

Πολὺ σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὰ «Τραγοῦδια» σας καὶ γιὰ τὴν τιμητικώτατην προσφοράν σας.

Τὰ διάβασα μιά καὶ δυὸ φορές καὶ ἡ ἐντύπωσή μου εἶναι πὼς ἀξίζαν τὴν τέχνην. Ὅ,τι αἰσθάνεστε προσπαθεῖτε νὰ τὸ ἐκφράσετε σὰν ποιητὴς. Μιά ἡδυπάθεια συνταράζει τὸ στίχον σας, προσέχετε σὴν εὐρυθμίαν, ἔχετε κάποια λεπτότητα στὸν πόνον σας, κάποια ζήτηση στὴ φράση σας, πού δείχνει πὼς μπήκατε στὸ νόημα τῆς Ποιητικῆς.

Ἄν εἶχα καιρὸν θὰ σᾶς ἀνάφερα στίχους σας πού ξεχωρίζω. Ἄν καὶ τοὺς στίχους σας μιά πνοὴ τοὺς σπρώχνει, καὶ δὲν ξέρω ἂν εἶναι προτιμώτερος ὁ «Παιχνιδίωδης Ραμφῶδης» ἀπὸ τὰ «Ἐλεγεία» ἢ τοῦ-

ἤρωα τοῦ βιβλίου του. Ἔτσι εἶναι γιὰ τοὺς περισσότερους ἀνθρώπους. Εἶναι ἔτσι γιὰ ὅσους δὲν ἐμαθῶν νὰ ξεχωρίζουν τὴν ἐξωτερικὴν τῶν εἰμαρμένω, ἀπὸ τὸ ἠθικὸν τῶν πεπρωμένων. Μοιάζουν μὲ τὸ τυφλὸν ρυάκι πού ἐβλεπα ἕνα πρῶτὸν ἀπὸ τὸ ὕψος ἐνὸς λόφου· ψηλαφῶντας ἀδιάκοπα μέσα σὲ μιά σκοτεινὴ κοιλάδα, ἐγύρευε τὸ δρόμον τοῦ πρὸς τὴν μεγάλην λίμνην πού ἐκοιμᾶτο πρὸς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ δάσους, μέσα στὴν αὐγινὴ ἡσυχία. Ἐδῶ ὑπῆρχε ἕνας χῶρος βασάνου, πού τὸ ἀνάγκαζε νὰ κάμῃ τέσσαρες γύρους, ἐκεῖ οἱ ρίζες ἐνὸς παλαιοῦ δένδρου, πὸ κατὰ ἄκρην μιά ἀνάμνησις ἐνὸς ἐμποδίου, πού χάθηκε διὰ παντὸς τὸ ἀνάγκαζε μάταια βράζοντας νὰ γυρνᾶ πίσω στὴν πηγὴν του καὶ τὸ ἀπομάκρυνε ἀόριστα ἀπὸ τὸ σκοπὸν καὶ τὴν εὐτυχίαν του. Ὅμως σὲ ἄλλη διεύθυνση σχεδὸν κάθετον πρὸς τὸ ρυάκι τὸ τρολλαμένο, τὸ δυστυχισμένο καὶ ἀχρηστον, μιά ἀνωτέρα δύναμις, ἀπὸ τὰς ἐνστικτικὰς δυνάμεις, εἶχε χαράξει ἀνάμεσα στὴν πεδιάδα, μεταξὺ τῶν κυλισμένων πετρῶν, διὰ μέσου τοῦ ὑπάκουου δάσους, ἕνα εἶδος διώρυγος, σταθερᾶς πράσινης, ἀφρόντιστης, εἰρηνικῆς, πού πηγαινε ἀδειλιάστα μὲ τὸ ἡσυχον καὶ φωτεινὸν βῆμα τῆς ἀπὸ τὰ βάθη μιᾶς ἄλλης κρυμμένης στὸν ὄριζοντα πηγῆς, πρὸς τὴν ἴδιαν φωτεινὴν καὶ ἡσυχὴν λίμνην. Καὶ εἶχα στὰ πόδια μου τὴν εἰκόνα τῶν δύο πεπρωμένων πού προσφέρονται στὸν ἀνθρώπον.

Μῶρις Μαίτρελιγκ

τα ἀπὸ ἐκεῖνον. Ἐννοεῖται πὼς ἂν ἡ ἀγάπη σας γιὰ τὴν Ποίησιν, δὲν εἶναι περαστικὴ ἔξαψη, μὰ βαθειὰ προσήλωσις, μὲ τὸν καιρὸν μπορεῖ νὰ βγῆ καὶ μιά ξεχωριστὴ ἰδιοσυγκρασία, κάτι σὰν πρωτοτυπία, ἀπὸ τὸ τραγοῦδι σας.

Σᾶς εὐχαριστῶ, καὶ σᾶς εὐχομαι τὸ δεῦτερον βιβλίον σας νὰ σημειώσῃ χτυπητὴν πρόοδο.

Κ. Παλαμᾶς

ΞΕΝΑ ΑΤΟΠΟ

Μαθαίνουμε πὼς στὴ Μεγάλῃ Σχολῇ γίνονται πράγματα, πού ρίχνουν τὸ γόητρό της. Ἄλλὰ τώρα δὲν εἶναι κατάλληλος ὁ καιρὸς νὰ τὰ ἀποκαλύψωμεν. Δὲν μποροῦμε ὁμοῦ νὰ παρασιωπήσωμεν ἕνα ἀτοπώτατον. Τὸ διδασκαλεῖον σχεδὸν δὲ λειτουργεῖ. Καὶ καλῆτερα θὰ εἶταν νὰ μὴ λειτουργοῦσε διόλου, γιὰτὶ ὅπως λειτουργεῖ τώρα κακὸν φέρνει στοὺς μαθητάς, κατὰ καλόν. Ὁ ἐπιφορτισμένος νὰ διδάσκῃ ἐκεῖ καθηγητὴς εἶναι ἕνας πολὺ καλὸς ἄνθρωπος. Ἄλλὰ γιὰ λόγους φυσικῶν δὲν εἶναι πιά ἱκανός. Ἡ διεύθυνσις πρέπει νὰ φροντίσῃ νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ. Ἄν δὲν ἔχῃ ἄλλο πόρον ζωῆς, ἂς τοῦ δώσῃ μιά σύνταξιν. Δὲν εἶναι ὀρθόν γιὰ χάριν ἐνός

ἀνθρώπου νὰ βλάπτωνται ἕνα σωρὸν μαθητὰι πού εἶναι ἰσορροπιμένοι νὰ διδάξουν καὶ αὐτοὶ ὕστερα. Τὸ εὐαγγέλιον λέει, ἂν σαπίσῃ ἕνα μέλος σου πέταξέ το, γιὰτὶ θὰ σαπίσουν ὕστερα καὶ τὰ ἄλλα. Αὐτὸ τὸ ξέρει ὁ ἱεροσολιμὸς σχολάρχης. Θὰ ξέρει κιόλας πὼς ὅταν πετάξῃ τὸ σαπισμένον μέλος, φαίνεται σκληρὸς μὲν σ' αὐτό, ἀλλὰ πολὺ φιλόστοργος καὶ πονετικὸς στὰ λοιπὰ.

ΜΙΑ ΔΙΑΛΕΞΗ

Τὴν προπερασμένη Κυριακὴ ὁ κ. Τζανῆς [ἄ! ἔξελισσα, ἀπὸ τὸν καιρὸν πού εἶνε καθηγητὴς, εἶνε Ἰωάννης], ὁ κ. Ἰωάννης λοιπὸν Παπαδόπουλος, θέλησε νὰ κινήσῃ τὸν Σύλλογον μιά διάλεξιν τάχα γιὰ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Ζαν Μωρεᾶς. Ἄν καὶ δὲν ἀξίζῃ τὸν κόπον νὰ κινήσῃ κανεὶς ἰδιαιτέρου λόγου γι' αὐτὴν, κρίνω ὁμοῦ ἀναγκαῖον νὰ συστήσω στὸν προεδρῖον τοῦ Συλλόγου, ὅτι, ἂν ἀποφασίξῃ καμμιά φορὰ ν' ἀνοίγῃ τὴν πόρταν τοῦ στὸν κόσμον, νὰ διαλέγῃ καταλληλότερα πρόσωπα γιὰ ῥήτορας γιὰ νὰ μὴ ρεζιλευθῆται ἔτσι ὁ Σύλλογος. Τὸν πρόλογον πού βάσταξε εἰκοσιτέσσαρα λεπτά — ὁ ῥήτορας (!) τὸν ἀφιέρωσε στὸν νὰ μᾶς μετρήσῃ τὸ κομπολόγιον τῶν συγγενῶν τοῦ ποιητοῦ, καθὼς καὶ τὴν σχέσιν του μὲ τὰ διάφορα γκαρσονῖα τῶν καφετειῶν. — Στὸ θέμα — λεπτά 5 — ἀνάφερε μόνον τὸ ὄνομα τοῦ ἑλλ. ἔργου καὶ πέρασε ξόπετα, ὅλα τὰλλα γαλλικά του ἔργα, γιὰ νὰ φτάσῃ τέλος στὴς «Στάνας». Περιέλαμε καμμὴ ἀνάληψιν. Τοῦ κακοῦ. Διάβασε μόνον δύο — τρία κομμάτια ἀπὸ τὸ βιβλίον, πού τὸ ἕνα ποιήμα εἶναι, σὰ νὰ ποῦμε, συνέχειες τῶν ἄλλων καὶ ἄρχισε νὰ μᾶς ἀναμαρσᾷ κάτι γιὰ τὸν συμβολισμόν, λέγοντας πὼς ὁ Μωρεᾶς ἀποκήρυξε τελευταίως τὸν συμβολισμόν καὶ πὼς τὸ περίφημον συμπόσιον τοῦ Ριερὶ τῆς Ρασσιόν, εἶναι τάχα ὁ τάφος τοῦ συμβολισμοῦ, ἐνῶ ὅσοι διάβασαν τὴν «Στροφῆν» ξεύρουν πὼς μέσα ἐκεῖ ὁ ποιητὴς δείχνει τὴν κλασικὴν μορφήν τοῦ συμβολισμοῦ. Μερικοὶ σχολίασαν γιὰτὶ τάχα ὁ κ. Παπαδόπουλος δὲν ἀνάφερε ὅτι ὁ Μωρεᾶς μετᾶφρασε στὸ γαλλικὸν τὸν «Ἰάμβον» καὶ Ἄναλαιστον τοῦ Παλαμᾶ. Μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος ὁμοῦ νὰ μὴν τὸ εἴξουρε. Σὰν καθηγητὴς πού εἶναι ἐπρεπε νὰ πῇ δύο λόγια καὶ γιὰ τὴν γλῶσσαν: «ὅταν, εἶπε, ἔχει τις ἰδέας δύναται νὰ ἐκφέρῃ αὐτάς εἰς οἰανδήποτε γλῶσσαν». Σὰ νὰ σᾶς λέγῃ δὲ πὼς ἕνας ζωγράφος μπορεῖ νὰ ζωγραφίσῃ ἀριστουργήματα μ' ἕνα κάρβουνον ἢ ἕνα γλύπτης νὰ φτιάξῃ μιά δευτέρην Ἀφροδίτην τῆς Μήλου ἀπὸ γρανίτη. Ὑστερα, καταδίκασε ἐκείνους πού ἀνάλαβαν νὰ πλουτήσουν τὴν γαλλ. γλῶσσαν μὲ καινούριους λέξεις, σὰ νὰ μποροῦσε αὐτὴ νὰ μείνῃ μὲ τὴν 1400 λέξεις, πού μεταχειρίζονταν ὁ Ρασίν. Συμβουλεύουμε τὸν κ. καθηγητὴν, ἄλλη φορὰ νὰ ἐκφέρῃ καὶ ἐκεῖνος τὴν ἰδέαν του στὴν γλῶσσαν τῶν Χερρορῶν. Ἡ φτώχεια τῶν ἰδεῶν θὰ ταυριάζῃ θανάσιμα μὲ τὴν φτώχειαν τῆς γλώσσας καὶ βέβαιον, τὰ ἑλλ. γράμματα δὲν ἔχουν νὰ χάσουν τίποτα. Κάθε ἄλλο μάλιστα.

Μὰ χρειάζονταν καὶ ἕνας ἐπίλογος νὰ βαστάξῃ τοῦλάχιστον 10 λεπτά Βοήθη μακαρίτη Παράσχη νὰ γεμίσουν τὰ φύλλα. «Θρηνησόμεν, κύριοι, σήμερον τὸν μέγαν ποιητήν» κτλ. Ἄπὸ τὰ δάκρυα καὶ τοὺς λυγμούς κανεὶς δὲν μπόρεσε ν' ἀκούσῃ τὸ τέλος. Νόμιζε κανεὶς πὼς ὁ κ. καθηγητὴς ζητιάνευε χειροκροτήματα. Τὸ συνειδημένον του κόμπο ἐπέτυχεν καὶ ὅλο ἔφυγαν μὲ μᾶτια δακρυσμένα... ἀπὸ οἶκτον πρὸς τὸ ῥήτορα. Τώρα, ρωτοῦμε τὸν κ. καθηγητὴν, δὲ μᾶς λέει τὴν ἀλήθειαν; Διάβασε ἢ δὲ διάβασε τὰ ἔργα τοῦ Μωρεᾶς, γιὰ τὰ ὅποια μᾶς μίλησε; Ἄν ὄχι, τὸ συμβουλεύουμε νὰ μὴ μιλήσῃ ἄλλη φορὰ γιὰ πράγματα πού δὲν ξέρει. Ἄν ὁμοῦ τὰ διάβασε, τότε σὰν ἄνθρωπος πού σέβεται τὸ ὄνομα του, τὸν ἑαυτὸν καὶ τὴν θέσιν του, νὰ περιοριστῇ στὰ σχολικά του μαθήματα καὶ νὰ μὴ γυρεῖ δάφνες ῥήτορα καὶ φιλολόγους,

γιὰτὶ τὸ Κοινό] ὅσο καὶ ἂν πολεμοῦν νὰ τὸ κοιμίσουν, ἄρχιζεν νὰ ξυπνᾷ καὶ δὲ χορταίνει πιά μὲ τίλους ἄλλ'. Ζητᾷ ἔργα. Τὸ νὰ περιοριστῇ κανεὶς στὴ δουλειὰ του δὲν εἶναι ντροπὴ, ἀφοῦ ὅπως ἔλεγαν καὶ οἱ ἄρχαιοι «οὐ παντὸς πλεῖν εἰς Κόρινθον».

Δ. Χ.

Ἡ ΖΩΓΡΑΦΙΚὴ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ «ΕΡΜΗ»

Μέσα σὲ μιά αἴθουσαν τοῦ Συλλ. Ἐρμῆ, σκοτεινὴν, χαμηλοτάβανην, καὶ ὅλους διόλου ἀκατάλληλην γιὰ ἐκθεσιν, μὲ νέα τεχνήτρα, ἢ δις Στάσα Κοβάτσεβιτς, ἐξέθετε μὲ τὴν λεπτὴν γυναικείαν φιλοκαλίαν τῆς, τὰ δημιουργήματα τοῦ καλλιτεχνικοῦ τῆς πινέλου. Ἡ συλλογὴ περιλαμβάνει πάνω ἀπὸ 150 διαφόρους πίνακες, τοπεῖα, προσωπογραφίαι, φρούτα κτλ. παστὲλ, ἐλαιογραφίαι, ἀκουαρέλλες, σκαυτοῦ, παστὲλ μὲ λαβὴν καὶ gouache, κατὰ τὸ σύστημα τοῦ ἰρλανδοῦ ζωγράφου Γ. Σιννερῦ, καθὼς καὶ ἔργα μεταλλοπλαστικῆς!

Καὶ ὅλα τόσο νόστιμα, τόσο πρωτότυπα πού, μὰ τὴν ἀλήθειαν, λυποῦμαι πολὺ γιὰτὶ δὲ μπορῶ ν' ἀφιερῶσω ἕστω καὶ δύο γραμμὰς γιὰ τὸ καθένα.

Στὰ διάφορα τοπεῖα ἢ μάλλον σκίτσα τοπεῖων, τὰ γεμάτα λυρισμὸν καὶ ζωὴν, βλέπει κανεὶς τὴν ῥομαντικὴν ψυχὴν τῆς ζωγράφου πού ἀνακατῶνει τὸ «ἐγὼ» τῆς μὲ τὴν ἀληθινὴν τῆς φῆσιν καὶ κατορθώνει νὰ μᾶς μεταδώσῃ σὲ μιά συμφωνίαν χρωμάτων, τονισμένη ἐπάνω σὲ «μοτίβα σπιριτοῦζα» ὅλες τὴς συγχανήσεις, ἢ ὅπως θὰ ἔλεγε ὁ Ἄμειλ, ὅλες τὴς ψυχικῆς διαθέσεις πού αἰσθάνθηκε ἡ ἴδια στὴν θεὰ ἐνός ὁραίου τοπεῖου.

Ἐκεῖνο ὁμοῦ πού δείχνει τὸ καλλιτεχνικὸν γούστον τῆς δος Κοβάτσεβιτς, εἶναι ἡ ἐκλεκτικότης μὲ τὴν ὁποῖαν διαλέγει τὸ ροιπὶ (de vne) ἐνός τοπεῖου καὶ ἡ τέχνη μὲ τὴν ὁποῖαν ἐκτελεῖ τὴς μεταπτώσεις τῶν τόνων τῶν χρωμάτων. Ἡ τελεία διαφάνεια τῆς ἀτμοσφαιρᾶς, ὅπως εἶναι ἡ ἀτμοσφαιρὰ τῆς Πόλης μας, ὁ πλούσιος ἀνατολίτικος χρωματισμὸς τῶν καὶ πρὸ πάντων ἡ ζωὴ πού σπαρταρᾷ μέσα τους, μᾶς δείχνουν πὼς ἡ τεχνήτρα ἐμπνέεται κατ' εὐθειαν ἀπὸ τὴν φύσιν πού τὴν περιβάλλει. Ἀπὸ τὰ παστὲλ προτιμῶ τὴς ἐλαιογραφίαις τῆς ἐπειδὴς ἀποδίδουν πῶς πιστὰ καὶ πῶς ζωντανὰ τὴν φύσιν.

Τὰ θέματά τῆς εἶναι μάλλον θέματα τῶν decadants Δύσεις ἡλίου, ἀνατολὴς σελήνης, λυκόφωτα, ἐντυπώσεις τῆς νύχτας, κυπαρίσσια, μνημάτια κτλ.

Νομίζει κανεὶς πὼς διάβασε τὰ ποιήματα τοῦ Βερλαῖν καὶ ἄλλαξε τοὺς στίχους σὲ χρώματα. Ἐχει ὁμοῦ καὶ μερικὰ νατουραλιστικά, ὅπως μιά τοποθεσία τοῦ Τσεγκέλαιο, μὰ τοπογραφία πού παριστάνει ἕναν κάμπον φυτεμένον παπαρῶνες καὶ πρὸ πάντων ἕνα σκίτσο τῆς σκάλας τοῦ Μπαξέ - Καποῦ, πού, ἴσως, εἶναι τὰ καλύτερά τῆς.

Ἀπὸ τὴς προσωπογραφίαις μοῦ ἄρεσε τὸ «μοντελὸν» καὶ ἡ ἐκτέλεσις ἀπὸ chiao seuro τῆς κυρίας Σκυλίτση ὅπως καὶ ἡ δικὴ τῆς.

Ἐν γένει ὁμοῦ προτιμῶ τὰ τοπεῖα τῆς. Λάθος ἔγραψαν οἱ ἐφημερίδες ὅτι εἶναι «ἐμπρεσιονίστα». Εἶναι «ρεαλιστά» σὸ ὅτι διαλέγει τὰ θέματά τῆς ἀπὸ τὴν γύρω τῆς ζωῆς, εἶναι «σσεσιονίστα» στὴν μετάπτωσιν τῶν διαφόρων χρωματισμῶν ἢ μάλλον δὲν εἶναι τίποτε ἀποκλειστικῶς ἀπὸ αὐτὰ καὶ εἶναι ἀπ' ὅλα μαζί. Ἄλλ' εἶναι καὶ τόσο νέα, καὶ τόσο πεποίθησις ἔχει στὸν ἑαυτὸν τῆς, ὥστε ἂν ἐπιδοθῇ σ' ἕνα εἶδος, στὴν τοπογραφίαν, καὶ ἀκολουθήσῃ ἴσως τὸ δρόμον τῆς, τὸ δρόμον πού ἡ ἴδια ξεύρει καλῆτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον, γρήγορα θὰ φτάσῃ μὲς τὸν καλλιτεχνικὸν κόσμον σὲ μιά ζηλευτὴν θέσιν, ἐκεῖ ὅπου μπορεῖ καὶ ὅπου πρέπει νὰ φτάσῃ.

Χ. Ε.

ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

Διαβάσαμε στις εφημερίδες πώς η Έκπαιδευτική Έπιτροπή των Πατριαρχείων ασχολήθηκε την περασμένη εβδομάδα και για το γλωσσικό ζήτημα. Δουλειά έγυρνε και δουλειά βρήκε. Άλλά τί άραγε να σκέφτηκε; Να το λύση; Ή να δημιουργήση πάλι δυσκολίες στους φτωχούς δασκάλους; Πιστεύουμε πώς θα έχη στα χέρια της άρκετά τζουρνάλια. Μάθαμε επίσης πώς σκοπεύει να φωνάξη όλους τους έπόπτους δασκάλους και να τους βάλη να άπολογηθούνε. Να πούνε δηλ. αν είναι μαλλιαροί. Δέ σκέφτεται άραγε πώς φτάνουν τα βάσανα των δασκάλων και οι τόσες άνανδρες ταπεινώσεις; Και δέ σκέφτεται επίσης πώς άδικα μετατρέπεται σέ ιερά εξέταση, γιατί τó ζήτημα θά τραβήξη τó δρόμο του χωρίς να τή ρωτήση; "Ας περιοριστή άποκλειστικά στη δουλειά της κ' άς μη άπλώνη τα πόδια παραπέρα από τó πάπλωμά της. Δέν κοιτάζει πού δέν έχουμε ούτε ένα σχολειό τής άνθρωπιάς, και ν' άφιερώση τó μυαλάκι της μήπως και κατορθώση να έργαστη κάπως ευεργετικά;

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Άναγκάζομαστε να πούμε δυό λόγια άκόμη για τó θίασο τού Βαριετέ. Ήτην περασμένη εβδομάδα παίχθηκαν τά «Παναθήνια» τού 1911, με τραγουδάκια και μουσική τής ρουτίνας. Γι' αυτό δέν έχουμε να πούμε τίποτα. Άλλά μās έκανε τή χειρότερη εντύπωση όταν ένας ήθοποιός άπάγειλλε έξαφνα ένα τετράστιχο πειράζοντας ένα γιατρό και τó πειό χειρότερο μιά έντιμοτάτη δεσποινίδα. Και ρωτούμε τους κ.κ. ήθοποιούς: ποιός είναι ó προορισμός τού θεάτρου, να δυσφημιζή τις έντιμες οικογένειες ή να προσπαθή να διδάσκη και να τέρη τó δημόσιο; Ή έπιστολή πού δημοσίευσε ó κ. Δελενιώτης στην «Πρόοδος» δέν τόνε σώζει. Άν είταν παραχαλιμαμένος, καθώς δικαιολογήθηκε και δέν εξέυρε τί έκαμε και τί έλεγε, δέν έπρεπε ν' άνεβή έπάνω στη σκηνή. Οι δικαιολογίες είταν περιττός.

Η «ΑΝΑΤΟΛΗ»

Ή «Άνατολή» πού βγαίνει στη Σμύρνη, δημοσιεύει ένα σοβαρό και άξιανάγνωστο άρθρο τού ποιητή και διευθυντή της κ. Άγγ. Σημηριώτη. Τó άρθρον αυτό πικρό και σκληρό για τούς αισιοδόξους νεοέλληνας, είναι και τó πρόγραμμα τού περιοδικού, πού θά ακολουθήση έδω και μπρός. Άλλά και παστρικ' βροντοφωνεί ó κ. Α. Σημηριώτης, τις μικροφυχές μας, τήν τάση μας στο ψέμα, πού μās κατάντησε πιά άρρώστια δυσκολογιάτρευτη, τή μικροφιλοτιμία μας και όλα στη σειρά τά έλαττώματα πού κατατρώγουν τή ζωή τού έθνους. Μās σημαίνει και τόν κίνδυνο πού μās φοβρίζει, όχι από τόν τουρκικό έγωισμό μί από τή δήθεν προσασία των ισχυρών. Μās λέγει πώς δέν έχουμε σχολεία και περιφρονούμε τή γλώσσα τή δημοτική, πού είναι ή γλώσσα μας, ή μόνη γλώσσα πού μπορεί να μορφώση τά παιδιά μας, να τά αναπτύξη, να μορφώση τó χαρακτήρα τους κ τ.λ.

Τó άρθρο αυτό τού κ. Άγγ. Σημηριώτη πρέπει να διαβαστή. Δυστυχώς δέν έχουμε χώρο να τó αναδημοσιεύσουμε έδω. Είναι άλήθεια πώς θά πικρανη πολλούς. Άλλά και πολλούς θά τούς κάνη να σκεφτούν και ίσως - ίσως να έργαστούν. Ή έργασία πού έχουν να κάνουν όσοι ακολουθήσουν τις συμβουλές του είναι πολλή και μεγάλη, δύσκολη και θά τούς ποτίση πολλές πίκρες και άπογοητεύσεις. Γιατί θά έχουνε να πολεμήσουν με τó ψέμα, με τις ψευτολατρείες, με τά ράσα και τούς δασκάλους. Μ' αυτούς μάλιστα χουν να πολεμήσουν περισσότερο. Γιατί αυτοί από τις περισετάσεις κατώρθωσαν να είναι από τούς κοσμικούς οι πιά

άποκριτές, οι πιά ψεύτες, οι πιά άμαρτωλοί, οι πιά λαοπλάνοι και οι πιά άνίκανοι να ονομάζονται Έλληνες, αν και είναι γνωστόν πόσο κόπτονται για τó μαγευτικό αυτό όνομα πού τó κατήντησαν κουρέλι. Βέβαια για τήν καταντία τους αυτοί δέ φταίνε οι ίδιοι. Φταίει τó κοινωνικό μας σύστημα. Και όμως είναι ένα δυσπολέμητο στοιχείο, ένα στοιχείο πού θά κοπιάσουν πολύ οι νέοι διαμορφωταί τής Έλληνικής ψυχής ν κατασυντρίβουν.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ή συνεργάτης μας Μανώλης Μαγκάκης μετάφρασε καλλιτεχνικά τά «Σονέττα τού Σαίξπηρ». Πουλιούνται δυό δραχμές από τó μεταφραστή, όδός Ήροδότου, άριθ 5, Άθήνα.

— Στο προηγούμενο φύλλο δημοσιεύσαμε μιά μετάφραση τού Βίωνος από τόν κ. Σίμο Μενάρδο. Κατά τυπογραφικό λάθος σημειώθηκε πώς τó ποίημα είταν τού Βύρων.

— Έλάβαμε τόν πρώτο άριθμό τού «Άγώνος» πολιτικής, κοινωνικής και έμπορικής εφημερίδας, πού άρχισε να βγαίνει στη Μυτιλήνη από τούς κ. κ. Θ. Α. Θεοδορίδην και Άρ. Χ. Σαμαρίδην. Συνδρομή 40 γρ. στο κράτος

— Στην Άθήνα άρχισε να εργάζεται με έπιτυχία μεγάλη τó πρώτο έλλ. Κουίντέττο με τά έργα των Οϊγγρων συνθετών Karl Goldmark και Andon Dvorak. Ή κ. Καλομοίρης έπαιξε στο πιάνο, ó κ. Οικονομίδης στη βιόλα, ó κ. Γαϊδεμβέργ στο βιολιντσέλο, οι κ. κ. Καζάκης και Χωραφάς στο βιολί. Όλοι έκίνησαν τó γενικό θαυμασμό. Στο τραγούδι επέτυχε ή Κα. Σκέπερ και ή δεσποσύνη Γεννάδη.

— Τó έκδοτικό κατάστημα τού κ. Φέξη, θά έκδώση τά άπαντα τού μακαρίτη ύμνηττή τής αυτοκρατείας Έλισάβετ, Κώστα Χριστομάνου

— Υστερα από κάμποσο καιρό θά έρθη στην πόλη μας ή Έλλην. Ήπερέττα τού λαμπρού και προοδευτικού κομμικού μας, κ. Παπαϊωάννου.

Ή Άθήνα εφέτος τó χειμώνα δέ θά μείνη χωρίς έλλ. θέατρο. Όπου είναι άρχίζον παραστάσεις στο μέν Δημοτικό ή Μαρίκα Κοτοπούλη, στο δε Βασιλικό ή Κυβέλη Θεοδορίδου.

— Ή δεσποσύνη Μελπομένη Κολυβά πηγαίνει στην Ήταλία για να τελειοποιηθή στη φωνητική μουσική.

— Από τó άλλο φύλλο θ' άρχίσουμε να δημοσιεύουμε στα «Χρονικά» ένα από τά μετ' θάνατον έργα τού Α. Τολστόη, τó δράμα του «Τό ζωντανό πτώμα» μεταφρασμένο από τó ρωσικό από τó συνεργάτη μας Ν. Καστρινό.

— Στο έρχόμενο φύλλο θά προκηρύξουμε ένα μικρό ποιητικό διαγωνισμό. Έκείνος πού θά κερδίση θά πάρη κάτι για βραβείο.

— Τυπώθηκε τó σατυρικό ήμερολόγιο «Περίδρομος» των καλών μας σατυρικών κ. κ. Χρίστου Ντεληχρίστου και Γιάννη Μούσκεμα. Έχει ώρατες και έξυπνες γελοιογραφίες.

Πουλιέται τρία γρόσια.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ **A. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**

Τύποις Ρ. ΣΑΚΑΓΙΑΝ

Κουρσούμ Χάν άριθ. 7.